Polder.blad

Oktober 2008

Werkgroep Hobokense Polder VZW
30 jaar
Natuurpunt Hobokense Polder VZW

natuurpunt Hobokense Polder

Algemene info

Lidmaatschap Natuurpunt: 20 euro per jaar te storten op onze rekening. Dit bedrag omvat het lidmaatschap voor het hele gezin. Als lid van Natuurpunt Hobokense Polder ontvangt men het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelingstijdschrift Polder.blad.

Abonnementen: Natuurpuntleden kunnen zich abonneren op het natuurstudietijdschrift Natuur.focus en het ornithologisch blad Natuur.oriolus aan telkens 8,5 euro. Beide tijdschriften samen kosten 14,50 euro.

Abonnement op het tijdschrift Polder.blad van Natuurpunt Hobokense Polder: voor leden van andere afdelingen door storting van 7 euro op onze rekening.

Verzekering: ieder Natuurpuntlid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid. Daar het bestuur niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor de gevolgen van brand, worden de rokers er uitdrukkelijk op gewezen dat zij dit doen op eigen risico.

Alle betalingen dienen te gebeuren op volgende rekening:
979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder. Op uw betalingen steeds reden van betaling en uw naam vermelden a.u.b.

*Fiscaal aftrekbare **giften** (min. 30 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening 293-0212075-88 van de Natuurpunt vzw, Michiel Coxiestraat 11 2800 Mechelen met vermelding "Afdelingsfonds Hobokense Polder"*

Contactpersonen

Voorzitter: info@hobokensepolder.be
Danny Jonckheere, Cdt. Van Laethemstraat 45, 2660 Hoboken, 03/828.64.03

Secretaris:
Chris Verwaest, Lelieplaats 9/1, 2660 Hoboken, 03/827.28.27

Conservator Hobokense Polder: conservator@hobokensepolder.be
Wim Mertens, Jan de Groofstraat 13, 2610 Wilrijk, 03/216.93.62

Redactie en lay out Polder.blad: tijdschrift@hobokensepolder.be
Ria Thys en Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Ledenadministratie en penningmeester: leden@hobokensepolder.be
Luk Smets, J.F.Kennedylaan 22, 2630 Aartselaar, 03/289.73.66

Geleide wandelingen: wandelingen@hobokensepolder.be
Annie Van Zwieten, Zomerdijklaan 4, 2660 Hoboken, 03/828.37.60

Webmaster: webmaster@hobokensepolder.be
Paul Van den Broecke, Van Traynellaan 6, 2600 Hoboken, 03/828.63.38

Propaganda:
André Driesen, Krekelstraat 124, 2660 Hoboken, 03/829.19.10

Goudklompjes:
André Van Langenhove, Zevenbergenlaan 8, 2660 Hoboken, 03/288.00.81
Gilbert Van de Velde, Van Traynellaan 28, 2660 Hoboken, 03/825.12.75

Foto op kaft:
Zicht op het Rallegat vanuit het KIJK.punt
Fotograaf: Luk Smets

De **Polderwandelingen** worden verzorgd door VMPA-Hoboken en zijn in de agenda aangegeven met

Ieder die het wenst, ook scholen en verenigingen, kunnen een wandeling met natuurgids aanvragen bij Annie Van Zwieten. Contactgegevens: zie hoger.

Website**: www.hobokensepolder.be**

Raadpleeg deze website voor achtergrondinformatie, foto's van activiteiten, de geschiedenis van de Hobokense Polder, ...

Polder.flits: Van tijd tot tijd brengen we onze leden via e-mail op de hoogte van dringende berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden of als herinnering. Wenst u zulke berichten te ontvangen, geef dan uw emailadres door aan flits@hobokensepolder.be

Onze afdeling heeft een **open bestuur**. De bestuursvergaderingen vinden in principe plaats op de **derde woensdag van de maand** om 19.30 u in **zaal Moretus, Berkenrodelei 34 te Hoboken.** Alle leden zijn welkom. Zie verder in het tijdschrift voor eventuele wijzigingen.

Inhoudstafel

Colofon	2
Editoriaal	3
Kalender	4
Te koop: Natuur.kalender	8
Vogeltrektellingen	9
Feestweekend	10
Nieuw! Whoppie in de Polder	12
Tips voor fotografen	13
Behaag ... natuurlijk	14
Kornoeljeconfituur en ...	16
Studie:	
- Waarnemingen in de regio	18
- Natuurfotografie-festival	19
- Lepelaars in de Polder	20
- Waarnemingen.be	22
Beleid:	
- Klimaatwijken	23
- Haal de HP uit zijn keurslijf!	24
In de schijnwerper:	
- Onze voorzitters	26
Terugblik:	
- Vlinderdag	28
- Land van Zichem	29
- Fietstocht Waasland	31
Activiteitenkalender	32

Met dank aan de fotografen: Allan Calberson, André Van Langenhove, Chris Verwaest, Emile Brem, Jan Rose, Kris Vos, Luc Van Schoor, Luk Smets, Sonja Van Kerckhove, Toon Verbruggen, Walter Decoene, Wim Mertens, Wout Janssens

Ook werden enkele foto's van internet geplukt.

30 jaar WHOP/Natuurpunt Hobokense Polder

Een verhaal van enthousiasme, vriendschap, heel veel vrijwilligerswerk, soms wat tegenslag, … een menselijk verhaal !

Het hoogtepunt van onze jaarwerking nadert met rasse schreden! Het feestweekend waarop we 30 jaar natuurwerking in de schijnwerper zetten. We hopen dit te vieren met al onze leden en sympathisanten. Dus ook met jou! Wees welkom op beide dagen en kom genieten van het programma dat we in elkaar gestoken hebben. Zie blz 10 tot 12.

Het is een aangenaam gegeven na 30 jaar, waarvan ik er zelf maar weinig heb meegemaakt, de pionier van onze werking even in de figuurlijke "bloemetjes" te kunnen zetten. Frans Thys staat aan de wieg van het behoud van de Hobokense Polder. Door zijn doorgedreven inzet en enthousiasmering van tientallen "oude rakkers" (zoals hij dat zelf zegt), is de Hobokense Polder een natuurgebied kunnen blijven. Nu nog altijd – na 30 jaar – ligt natuurbehoud hem nauw aan het hart. Zijn groot engagement heeft overwegend te maken met ijveren voor behoud van open ruimtes rond de Hobokense Polder of elders in onze afdeling. Bedankt Frans.

Maar ik wil ook onze huidige voorzitter Danny Jonckheere even ferm bedanken. De jonge snaak uit de vroegere actieperiode van de WHOP, is nu al jaren onze heel geëngageerde voorzitter. Op een plezierige wijze weet hij mensen te motiveren, ondersteunt hij alle facetten van de werking, is hij een werkpaard eerste klas, … kortom, hij geeft een ziel aan de afdeling. Bedankt Danny en hou het nog veel jaren vol.

Maar Natuurpunt Hobokense Polder is een bloeiende afdeling dank zij het vrijwilligerswerk van zovelen: conservator, Goudklompjes, gidsen, webmaster, penningmeester, secretaris, inventariseerders, tientallen helpers bij grotere activiteiten, verzenden van tijdschrift, infostanden bemannen, … Maar ook dank zij onze leden en sympathisanten die onze activiteiten bijwonen en zo vaak hun dank laten blijken. Namens ons afdelingsbestuur zeg ik: DANK JE WEL!

In dit Polder.blad zal je weer een gevarieerd aanbod vinden van activiteiten, maar ook enkele nieuwigheden. Zo kan je vanaf zaterdag 25 oktober in gezinsverband wandelen in de Hobokense Polder en daarbij gratis gebruik maken van een ontleenrugzak vol met materialen en leuke doe-opdrachten.

30 jaar WHOP/Natuurpunt Hobokense Polder

Een verhaal van uren werken, wandelen, determineren en inventariseren, … een natuurvriendelijk verhaal !

Ria Thys

Kalender

Van harte welkom
op onze activiteiten !

Honden kunnen in ons natuurgebied Hobokense Polder mee aan de leiband, maar kunnen niet mee bij andere activiteiten.

Kostendelend vervoer (5 eurocent/km wordt op de afspraakplaats georganiseerd)

Kindvriendelijke tocht

Wandelingen begeleid door VMPA-gidsen, ook aangekondigd in de VMPA-kalender

Voor deze activiteiten dient ingeschreven te worden

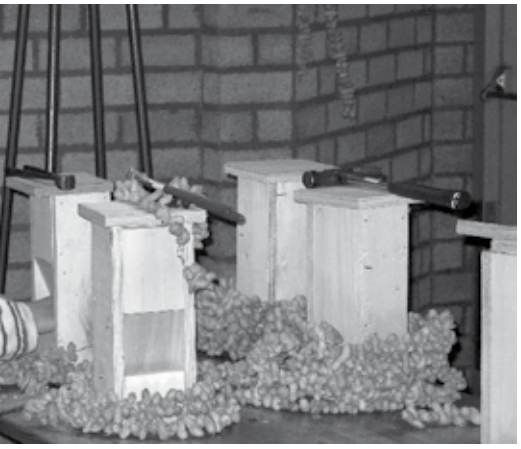

Zaterdag 4 oktober 2008 om 10 u
Trefdag van Natuurpunt in Leuven
Info: Luk Smets, 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be

Zin om deel te nemen aan de jaarlijkse Trefdag van Natuurpunt? Dat kan als je nog snel inschrijft. En je hele gezin kan meekomen. Er is namelijk een boeiend nevenprogramma voor partner en kinderen. De kinderen genieten dit jaar wel van een heel bijzonder aanbod…Een tip van de sluier?... Marc de Bel en de Boeboeks zullen van de partij zijn!
Plaats: Auditorium De Valk van KU Leuven
Programma:
- Eindspurt van biodiversiteitscampagne naar 2010
- Extra lange middagpauze met lunch en infomarkt
- Voor- en namiddagsessie met 6 workshops
- Last but not least: afsluiter Natuurpunt muziekband 'de Loosers'!

Kijk alvast op http://www.myspace.com/deloosers en ontdek hun Klimaatsingel 'KOSMOS'

Wij gaan al zeker naar deze boeiende Trefdag! Jij ook? Samenrijden is mogelijk !
Heel snel inschrijven bij Vera Baetens, vera.baetens@natuurpunt.be

Zaterdag 11 oktober 2008 om 9 u
Natuurbeheer in de Hobokense Polder
Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - jonckheeredesmedt@gmail.com

Nog 1 week en ons feestweekend is aangebroken. Hoog tijd om de laatste beheerswerken uit te voeren aan wandelpaden, rolstoelpad, kijkhut aan Broekskot en nieuw KIJK.punt.

We willen dat ons natuurgebied een echte natuurPAREL is om er de week nadien de hopelijk honderden aanwezigen te verwelkomen.

We kunnen dan ook ieders hulp gebruiken om dit te verwezenlijken: jong en oud, man en vrouw , ...
Vele handen maken het werk lichter en geven ook een fijne sfeer.
Dus welkom!
Er wordt gewerkt **van 9 u tot 13 u**.

Gelieve voor de afspraakplaats even contact op te nemen met Danny.

Zondag 12 oktober 2008 om 14 u
Knutselnamiddag: Pindasnoer afmaken. Voor volwassenen en kinderen!
Info: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

In de loop van september en begin oktober hebben honderden schoolkinderen van de Polderstadschool en het Hofke van Thijs aan het pindasnoer gewerkt dat volgende week zal opgehangen worden tussen de Polderstadschool en het nieuwe KIJK.punt.

Maar om het **pindasnoer van 600 m** lengte !!!! zeker klaar te hebben en om enkele andere voorbereidingen te treffen, organiseren we een knutselnamiddag.

Praktisch: kom naar de Polderstadschool in Polderstad tegen 14 u.
We kunnen één van de schoollokalen gebruiken. Rond 16 u ronden we ons knutseluurtje af en drinken nog een "goei pint " op het welslagen van ons nakend weekend.
Parking aan taverne De Schorren.
Meebrengen: schaar en kniptang
Alle andere materialen worden door ons voorzien.

Woensdag 15 oktober 2008 om 19.30 u
Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!
Alle geïnteresseerden welkom!

Weekend 17/18/19 oktober 2008
Watervogeltellingen in de Hobokense Polder en langs de Schelde
Info: André van Langenhove, 03/288 00 81 - 0486/82 68 22

Elke winter organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek zes watervogeltellingen in Vlaanderen (midmaandelijks in de periode oktober-maart). Bij elke telling worden alle aanwezige watervogels geteld in zoveel mogelijk gebieden.
Doel:
- informatie verzamelen over de aantallen, de verspreiding, numerieke trends en habitatkeuze van overwinterende watervogels in Vlaanderen
- het creëren van een referentiekader voor de interpretatie van telresultaten op regionaal of gebiedsniveau
- bijdrage leveren aan internationaal monitoringproject “International Waterbird Census”

Al verschillende jaren nemen we in Hoboken deel aan deze tellingen.
Wil je meer info over zo’n telling, neem gerust contact op met André.
Praktisch: Bel of mail even naar André voor juiste dag en afspraakuur.
Meebrengen: warme, waterdichte kledij, verrekijker.
Mailadres: andre.van.langenhove@versateladsl.be

André, onze altijd charmante en opgewekte vogelteller

Zaterdag en zondag 18 en 19 oktober 2008
Groot feestweekend van Natuurpunt Hobokense Polder
Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - jonckheeredesmedt@gmail.com

Het volledige programma - waarop we u van harte uitnodigen - vindt u verder in dit Polder.blad.

Zondag 2 november 2008 om 9 u
Op stap in het Molsbroek te Lokeren.
Gidsen: Danny Jonckheere en André Van Langenhove
Leiding: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - jonckheeredesmedt@gmail.com

Wie aan de natuur te Lokeren denkt, denkt vaak onmiddellijk aan het Molsbroek. Het is niet alleen een, naar Vlaamse normen, vrij groot natuurreservaat, het heeft bovendien het grote voordeel dat een 4,5 km lange verharde wandeldijk doorheen dit natuurgebied steeds vrij toegankelijk is.
De wandeldijk biedt grote voordelen voor het ruime publiek, want het volledige natuurgebied is vanaf dit hoger gelegen pad te overzien. Op weinige plekken in ons land treft men langs een dergelijk mooi pad zoveel verscheidenheid aan: een uitgestrekte moerasvlakte met talrijke watervogels, elzenbroeken, rivierduinen, rietvelden en uitgestrekte vochtige graslanden.

De goede waterkwaliteit en de gevarieerde biotopen bieden natuurlijk levenskansen aan tal van planten- en diersoorten. De vogels zijn ongetwijfeld de meest populaire en best bestudeerde dieren in het Molsbroek. De wandeldijk is uitstekend geschikt voor vogelobservatie. Sinds 1962 werden 213 verschillende soorten genoteerd, waarvan 86 soorten ooit ten minste één keer hebben gebroed: uitschieters zijn geoorde fuut, zomertaling, waterral, porseleinhoen, zwartkopmeeuw, sprinkhaanzanger, blauwborst, enz. Uit gespecialiseerd werk blijkt dat in het onderzochte gebied de laatste tien jaar 284 plantensoorten werden genoteerd. Hierbij zijn heel wat zeldzame planten zoals borstelbies, moerasbeemdgras en kruipend moerasscherm.

Praktisch: Voorinschrijven verplicht: om iedereen de mogelijkheid te geven om mee te gaan, ook degenen die geen auto hebben, vragen we alle deelnemers om Danny even te bellen (03/828 64 03)

Vertrek om 9 u in Hoboken, Kioskplaats (parking) met eigen wagens (kostendelend samenrijden aan 5 eurocent/km dwz. zeggen ongeveer 4 euro per persoon)
Meenemen: wandelschoenen, verrekijker en ook telescoop kan nuttig zijn, eventueel een kleine knabbel.
Einde ter plekke omstreeks 13 u.

Vrijdag 14 november om 20 u
Filmvertoning Earth
Info: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

We tonen vanavond de vrij nieuwe klimaatfilm EARTH. De film bevat prachtige natuurbeelden en brengt de bedreigingen van de klimaatverandering op een ongeëvenaarde manier in beeld. De film duurt ca 95 minuten.
Na een korte pauze tonen we u ook een powerpointpresentatie over hoe Natuurpunt omgaat met de klimaatveranderingen.

Praktisch:
We kozen voor de vertoning van deze film een totaal nieuwe Hobokense locatie: Zaal Extra Time, Louisalei 24. Aan de Kioskplaats ga je niet rechtsaf de Berkenrodelei in, maar ga je rechtdoor. Het zalencomplex Extra Time bevindt zich even verder op je rechterzijde.
Aanvang film: 20 u. Einde voorzien omstreeks 22.30 u
Inkom: 3 euro p/p

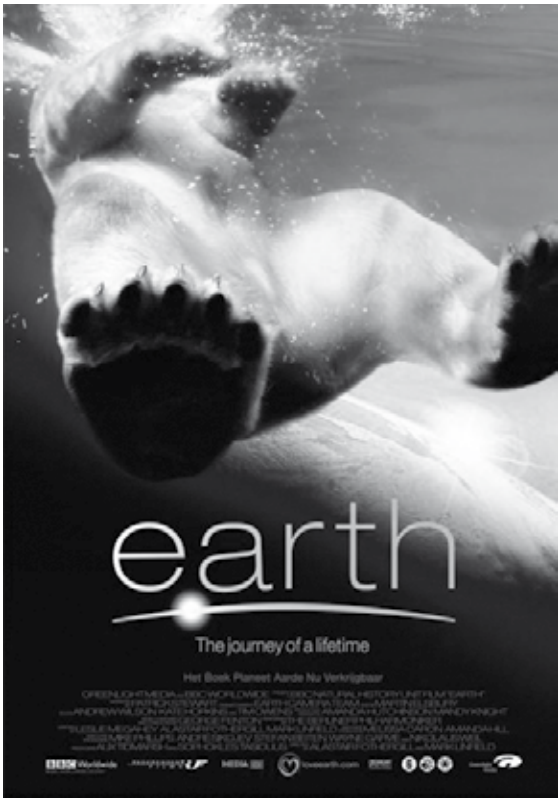

Weekend 15/16 november 2008
Watervogeltellingen in de Hobokense Polder en langs de Schelde
Info: André van Langenhove, 03/288 00 81

Voor verdere praktische afspraken: zie kalender 18/19 oktober

Zaterdag 15 november 2008 om 9 u
Dag van de Natuur - Natuurbeheer in de Hobokense Polder
Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - info@hobokensepolder.be

Dit weekend wordt in tientallen natuurgebieden aan natuurbeheer gedaan. Het is immers DAG VAN DE NATUUR. Op die dag willen we in Hoboken zoveel mogelijk vrijwilligers betrekken bij het beheer van ons natuurgebied en ook aan de 'buitenwereld' het vrijwilligerswerk, de inzet van onze vrijwilligers het hele jaar rond, belichten.

We starten met het werken in de natuur om 9 uur. Tijdens de werken vergasten we u graag op **koffie, thee of frisdrank** en op het einde krijgt ieder nog een kop heerlijk verse **soep**.
Bovendien zal elke aanwezige een leuk pakket ontvangen met prettige verrassingen.

Samenkomst aan het station Hoboken Polder, einde Berkenrodelei, 2660 Hoboken

Meebrengen: werkkledij, stevige schoenen of laarzen, handschoenen

Zondag 16 november 2008 om 14 u
Natuurwandeling in de Hobokense Polder
Gidsen: Siegfried Calberson en Gilbert Van Ael
Info: Annie Vandeweyer - Van Zwieten, 03/828 37 60

Voor de laatste maal dit jaar trekken we de Hobokense Polder in voor een flinke wandeling langsheen koeien en paarden, die nu hun wintervacht krijgen of reeds hebben. Een dikke warme jas voor de winter!
Zelf halen we zeker en vast een frisse neus!

Praktisch: Afspraak aan station Hoboken Polder, einde Berkenrodelei en dit om 14 u. Einde is voorzien rond 17 u.

Meebrengen: stevige wandelschoenen; bij regenweer zijn laarzen noodzakelijk.

Woensdag 19 november 2008 om 19.30 u
Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!
Alle geïnteresseerden welkom!

Zaterdag 22 november 2008 om 9 u
Behaag Natuurlijk 2008: bedelingsdag van het plantgoed
Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - info@hobokensepolder.be

Wij vragen enkele uurtjes van uw tijd ten voordele van de natuur !
Elders in dit tijdschrift kan u uitgebreide informatie vinden over deze haagplantactie van Natuurpunt, met steun van de gemeentebesturen en milieuraden. Het plantgoed voor onze actie wordt geleverd door een boomkweker.
De bedeling van de pakketten aan het publiek gebeurt van 9 tot 12 u door vrijwilligers. Help uw vereniging de natuur promoten en spendeer enkele uurtjes om de Behaag Natuurlijkactie te ondersteunen.

Praktisch: Afspraak in het Nieuw stedelijk serrecomplex, Neerlandweg, Wilrijk
Bedeling plantpakketten aan het publiek: 9 tot 12 u
Meebrengen: werkhandschoenen
Alvast bedankt voor uw medewerking.

Zaterdag 13 december 2008 om 9 u
Natuurbeheer in de Hobokense Polder
Info: Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - info@hobokensepolder.be

Het feestweekend en de Dag van de Natuur zijn al weer enige weken achter de rug. Maar in ons natuurgebied blijft er steeds vanalles te doen.
Het maandelijkse natuurbeheer is een ideaal moment om de handen uit de mouwen te steken.
En je weet het ... vele handen maken het werk lichter en geven ook een fijne sfeer.
Dus: welkom!

Gelieve voor de afspraakplaats even contact op te nemen met Danny.

Weekend 13/14 december 2008
Watervogeltellingen in de Hobokense Polder en langs de Schelde
Info: André van Langenhove, 03/288 00 81

Voor verdere praktische afspraken: zie kalender 18/19 oktober

Zaterdag 13 december 2008 om 20 u
Dia-vond 1) Marokko: Met Berbers door de Atlas (Kris Vos)
2) Afdelingsweekenden Westhoek en Lac du Der
Info: Ria Thys, 03/289 73 66

Marokko is een fascinerend land dat beelden oproept van kleurrijke soeks met indringende geuren van kruiden en specerijen. Maar Marokko is ook het land van de Berbers, de oorspronkelijke bewoners van Noord-Afrika.

Reizend door het Atlasgebergte val je van de ene verrassing in de andere. Middeleeuwse steden worden afgewisseld door Kasbah's, oude Berberforten. Indrukwekkende kloven en pistes met flinke hellingspercentages doen je in niemandsland wanen. Als uit het niets verschijnt er na het oversteken van een bergpas een kilometerslange oase met een brede rivier en palmen-

Kris in de hoge Atlas

rijen.
Diep in de Anti-Atlas wordt het landschap onherbergzaam. Hier wonen Berbers op plekjes waar je denkt dat nog nooit iemand geweest is. Een groepje van hen gidst ons te voet door hun prachtige land.
Kris Vos bezocht het Atlasgebergte in het najaar van 2007 en bracht schitterende beelden mee die ze graag met ons deelt. Bedankt hiervoor.
Tijdens de pauze serveren we u graag een Marokkaans theetje en een kleine hap.
Na de pauze nemen we u mee naar achtereenvolgens De Westhoek en het Lac du Der.
In april genoten 19 deelnemers van een zonnig weekend in De Westhoek, de IJzermonding en De Blankaart.
En in november waren we met 17 om het "grus, grus-geluid" van de kraanvogels te aanhoren in de Franse Lac du Derstreek.
De beelden die op beide weekenden genomen zijn, zijn niet enkel leuk voor de deelnemers maar voor alle geïnteresseerden.
Dus van harte welkom!
Praktisch: Afspraak om 20 u in Zaal Extra Time, Louisalei 24 Hoboken (wegbeschrijving: zie 14 november).

Einde omstreeks 22.30 u. Inkom: 2,50 euro per persoon (thee en hapje inbegrepen)

Woensdag 17 december 2008 om 19.30 u
Open bestuursvergadering in Zaal Moretus !!!
Alle geïnteresseerden welkom!

Noteer nu al in je agenda: Driedaagse Oostvaarderplassen 2009

Luc Van Schoor organiseert voor ons een weekend "Oostvaarderplassen" in Flevoland. De Oostvaarderplassen zijn het grootste en meest natuurlijke natuurgebied van Nederland.

Dat gaan we ontdekken van **vrijdagmorgen 1 tot zondagavond 3 mei 2009.**

We verblijven in hotel De Lange Jammer in Lelystad-haven.

Lees de aankondiging in Polder.blad van januari 2009 en schrijf dan snel in !

Wil je al iets meer weten over dit natuurgebied ? Bezoek dan www.staatsbosbeheer.nl/Natuurgebieden/Oostvaardersplassen.aspx

Te koop: Natuur.kalender 2009

Traditiegetrouw vind je 13 schitterende foto's, waarin bekende natuurfotografen het Vlaams natuurschoon op een prachtige manier presenteren.

Uitzicht: 13 recto-verso bladen (cover en 12 maanden). Op de rectozijde wordt telkens een foto afgedrukt, de versozijde bestaat uit de kalendergegevens. De bladen zijn aan elkaar gehecht met een ringsysteem, er is één ophanggaatje voorzien. Het gesloten formaat is 33,5 cm x 23 cm, het open formaat is 33,5 cm x 46 cm.

De verkoopprijs van de kalenders bedraagt 7,50 euro (incl. BTW). Hiermee steunt u het natuurbehoud in onze regio. Te bestellen door betaling van het juiste bedrag op onze rekening (zie blz 2) met vermelding "natuurkalender". Gratis levering binnen onze afdelingsgrenzen (2660 en 2020) is voorzien in november-december.
Ook verkrijgbaar bij André Driesen, Krekelstraat 124 Hoboken, tel 03/829 19 10.

Vogeltrektellingen Hobokense Polder Oktober 2008

Luc Van Schoor

Vorig jaar leverden de vogeltrektellingen van Luc Van Schoor en co langs de Schelde in Hoboken een reeks mooie waarnemingen op van voornamelijk zangvogels, maar ook van roofvogels, ganzen en watervogels. Deze telgegevens zijn terug te vinden op **www.trektellen.nl**
Zoek onder België op plaats Hobokense Polder.

Ook dit najaar roept Luc alle vogelliefhebbers op om mee te doen aan deze ochtend- en voormiddagtellingen. Je hoeft zeker geen kenner te zijn om je steentje bij te dragen. Met een stel goede ogen, die verre vogelbewegingen ontwaren, de nodige interesse en wat geduld kom je al een heel eind vooruit.
Ook dit jaar spreidt Luc de waarnemingen over de hele maand oktober, de periode waarop de meeste dagtrekkers naar zuidelijker oorden vliegen. Er zijn goede en slechte trekdagen naargelang het weer en tijdstip, maar ook van vogelsoort tot vogelsoort.
Alle trektellingen gebeuren van op de verharde Scheldedijk langs de Hobokense Polder, te bereiken via de polder zelf of, met auto, vanaf de Benzineweg. In principe beginnen de vogeltellingen bij dageraad vanaf 7 u en duren tot 12 à 12u30.
Bij ongunstig weer, mist, regen of storm, gaan ze niet door.
Meebrengen: Warme kleding met een wind- en waterdicht jasje, een plooistoeltje en een drankje + tussendoortje kunnen nuttig zijn.
En natuurlijk vergeet je kijker en eventueel telescoop niet !
Zin om mee te doen, één of meerdere keren? **Bel dan, om je te melden of voor verdere inlichtingen liefst 's avonds voor 22 u naar Luc Van Schoor 0494/33 63 09 of mail luc.vanschoor@scarlet.be**
Graag tot kijk op de Scheldedijk !

Luc

Deze handelaars ondersteunen Natuurpunt Hobokense Polder

Hartelijk dank aan onderstaande handelaars en bedrijven voor de financiële ondersteuning die we van hen krijgen voor de verdere ontwikkeling van ons natuurgebied

Fietsenwinkel Hobobikes BVBA, Kapelstraat 137 2660 Hoboken Tel. 03/ 827 58 47
BVBA Javebo, J. Stormstraat 29 2660 Hoboken Tel. 03/827 46 05
Verzekeringen en beleggingen Alert N.V., Kioskplaats 60 2660 Hoboken Tel. 03/827 31 50
Victor Van den Eede en Zonen, Houthandel, Oudestraat 101 2660 Hoboken Tel. 03/827 56 84
Verzekeringskantoor Marc Van Ruymbeke, Frans Smekensstraat 7 2660 Hoboken Tel. 03/827 29 48
Uurwerken, juwelen en optiek, Annik De Mey, Kioskplaats 81/83 2660 Hoboken Tel. 03/830 21 12
Gereedschappen NV De Draaiboom, Antwerpsesteenweg 156 - 160 2660 Hoboken Tel. 03/828 57 04
Bacob-Dexia Bank, Kioskplaats 62 2660 Hoboken Tel. 03/827 51 53
Centrale verwarming en sanitair Lamberechts bvba, Jan Van de Wervelaan 39 2660 Hoboken Tel. 03/830 29 75
Schoonheidsinstituut "De Lelie", Lelieplaats 39 2660 Hoboken Tel. 03/827 47 16
Beenhouwerij Van Der Keere, Kapelstraat 39 2660 Hoboken Tel. 03/827 53 01
Tuinaanleg Huylebroeck, Jules Pauwelsstraat 50/52 2660 Hoboken Tel. 03/830 44 90
Firma Procap, Plastieken dopjes, Schroeilaan 15 2660 Hoboken Tel. 03/830 40 00
Taverne De Schorren, Graspolderlaan 32 2660 Hoboken Tel. 03/828 49 96
Aan tafel BVBA, Fried Denayer, Pierre Van Den Eedenstraat 47 2660 Hoboken Tel. 03/828 53 28
Weber Hans BVBA, slotenmakerij, Dokter Van Raesstraat 31 2660 Hoboken Tel. 0476/39 60 00

30 jaar Hobokense Polder

Onze natuurvereniging heeft heel wat te vieren

- het 30 jarig bestaan van WHOP, Werkgroep Hobokense Polder en Natuurpunt Hobokense Polder.

- de realisatie van het nieuwe 'KIJK.punt', een geweldige prestatie van onze vrijwilligersvereniging, de Goudklompjes

- de bewegwijzering van een Aardgaswandeling (7,5 km) met nieuwe informatieborden.

Graag nodigen wij u uit op al de activiteiten die beide dagen georganiseerd worden.
Kijk maar even naar het boeiend programma dat we voor u hebben samengesteld

POLDERSTAD Wijkraad

En we vieren het niet alleen

Ook de wijk Polderstad bestaat dit jaar 30 jaar. Vandaar dat we met de wijkraad van Polderstad samenwerken om een fijn feestprogramma uit te werken.
En wat voor ons ook heel aangenaam is, is de goede samenwerking met de school van Polderstad.
De voorbije jaren trachtten we op geregelde basis de school te ondersteunen in hun visie om aan de kinderen liefde voor de natuur bij te brengen.
Zo gaan we geregeld op stap met klassen van de school, zijn we aanwezig met onze infostand op het schoolfeest, ...
In het grote feestweekend zal een belangrijk deel van de feestelijkheden dan ook plaats vinden in de school.

Tentoonstelling

In de school zal een tentoonstelling zijn over 30 jaar natuurwerking door de Werkgroep Hobokense Polder en over de bouw van het KIJK.punt. Ook de wijkraad stelt haar werking tentoon. De wijk bestaat immers ook 30 jaar.

En uiteraard mag een pannenkoekenrestaurant en café niet ontbreken.

Officiële inhuldiging

Naast het programma zoals je het op de bladzijde hiernaast kan lezen, is er om 13.30 u nog een inhuldigingsmoment gepland:
- Prominenten houden een toespraak in de turnzaal van de school.
- Samen met de prominenten, Natuurpuntpeter Pol Goosen en enkele rolstoelgebruikers en voorafgegaan door een Murgagroep, worden in aanwezigheid van de pers KIJK.punt, rolstoelpad en Aardgaswandeling plechig ingehuldigd.
- Voor de genodigden volgt nog een kleine receptie in de school

Reuzenpindasnoer

EXTRA! De schoolkinderen van de Polderstadschool en Hofke van Thijs maken in de voorafgaandelijke weken een reuzenpindasnoer, dat op zondag op het parcours tussen de school en het KIJK.punt wordt gespannen. Dit betekent: ca 600 m pindasnoer !!!

Feestmaal ter gelegenheid van 30 jaar WHOP/Natuurpunt Hobokense Polder
Zaterdag 18 oktober, 19 u
Gildenhuis Moretusburg
Kapelstraat 296

Op het menu staan:
- Smakelijke soep
- Feestelijke Breugheltafel met warme en koude gerechten
- Tongstrelend dessert
- 1/2 fles witte of rode wijn p/p
- koffie of thee tijdens maaltijd

Dit alles bieden wij u aan voor de democratische prijs van **15 euro.**

Schrijf nu heel snel in (voor 10 oktober!) en stort uw bijdrage op 979-6399607-37 van Natuurpunt Hobokense Polder met als mededeling "feestmaal".

Info over het feestweekend:
- Danny Jonckheere, voorzitter Natuurpunt Hobokense Polder, 03/828 64 03 – 0478/33 24 27 – info@hobokensepolder.be
- Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

Groot feestweekend

Programma

Zaterdag 18 oktober

- ✓ tussen 10 u en 18 u: bekijk de **dubbeltentoonstelling** 30 jaar WHOP/Natuurpunt Hobokense Polder en 30 jaar Wijkraad Polderstad en kunstwerken van leden van bevriende verenigingen
- ✓ tussen 10 u en 18 u: geniet van een natje en een droogje in de **gelegenheidsbar/cafetaria** i.s.m. Wijkraad Polderstad
- ✓ tussen 10 u en 18 u: **springkasteel** voor de kids
- ✓ tussen 14 en 16 u: **knutselen met natuurlijke materialen** voor kids, o.l.v. twee juffen van de Polderstadschool
- ✓ van 14 tot 17 u: geleide **wandeling** doorheen de normaal niet toegankelijke, beheerde delen van de Hobokense Polder. **Inschrijven** voor deze wandeling is absoluut nodig. Bel of mail naar Danny Jonckheere, 03/828 64 03 - info@hobokensepolder.be en dit voor **10 oktober.** Meebrengen: laarzen en verrekijker. Vertrek: Taverne De Schorren
- ✓ 19 u: **feestmaal** in Gildenhuis Moretusburg, Kapelstraat 296 Hoboken. Animatie voorzien. Verdienstelijke medewerkers worden in de bloemetjes gezet. Ons afdelingslid Theo Verschueren zorgt voor aangepaste muziek.
Inschrijven noodzakelijk en dit voor **10 oktober.**
Menu en inschrijvingsmodaliteiten: zie bladzijde hiernaast.

Zondag 19 oktober

- ✓ 9.30 u: **natuurwandeling** met onze gidsen Siegfried Calberson en Gilbert Van Ael. De wandeling vertrekt aan station Hoboken Polder. Einde omstreeks 12.30 u.
- ✓ 10 u: ophangen van **pindasnoer** met alle liefhebbers tussen school en KIJK.punt. Alle kinderen krijgen een leuke attentie.
- ✓ tussen 10 u en 18 u: bekijk de **dubbeltentoonstelling** 30 jaar WHOP/Natuurpunt Hobokense Polder en 30 jaar Wijkraad Polderstad en kunstwerken van leden van bevriende verenigingen
- ✓ tussen 10 u en 18 u: geniet van een natje en een droogje in de **gelegenheidsbar/cafetaria** i.s.m. Wijkraad Polderstad
- ✓ tussen 10 u en 18 u: **springkasteel** voor de kids
- ✓ tussen 10 u en 16 u: neem deel aan de familiale **wandelzoektocht** in het natuurgebied (vrij vertrek). **Prachtige prijzen**, o.a. verrekijker, gourmetschotel voor 6 personen, delicatessenmand, trekkingrugzak, restaurantbons, verwenarrangement, … en tientallen andere prijzen. Deelnamegeld: 1 euro voor NP-leden, 2 euro voor niet-leden.
- ✓ 14.30 u: vertrek van **Aardgaswandeling** samen met Natuurpuntpeter **Pol Goossen** (ca 3 km) en zijn hond Wap.
- ✓ tussen 14 u en 17 u: **bemande landschapsposten** (= natuurgidsen die uitleg geven over vogels, waterdieren, geschiedenis, beheer en begrazing, bouw KIJK.punt, ...en een knutselmoment voor de kindjes in de Polder)
- ✓ tussen 13 u en 17 u: laat je meeslepen door de vrolijke tonen van de **Antwerp Pipeband** (doedelzak) en de **Antwerpse Murga's**
- ✓ tussen 14 en 17 u: **Grimeren** door twee juffen van de Polderstadschool

Werkgroep Hobokense Polder VZW
30 jaar
Natuurpunt Hobokense Polder VZW

Met dank aan de Polderstadschool voor het ter beschikking stellen van de lokalen en aan de Wijkraad en de school voor de goede samenwerking.

Zij schonken een prijs voor de wandelzoektocht ...

Verzekeringskantoor Marc Van Ruymbeke
Frans Smekensstraat 7 2660 Hoboken
Delicatessenmand ter waarde van 30 euro

Beenhouwerij Van der Keere
Kapelstraat 39 2660 Hoboken
Gourmetschotel voor 6 personen

Procap, Plastieken dopjes
Schroeilaan 15 2660 Hoboken
Verrekijker

AS Adventure Outdoor en Action
Boomsesteenweg 666 2610 Wilrijk
Trekkingrugzak

Aan Tafel BVBA, Fried Denayer
Pierre Van den Eedenstraat 47 Hoboken
Waardebon van 50 euro voor een aankoop in de Natuurpuntwinkel

Jan Huylebroeck, Tuinaanleg
Jules Pauwelsstraat 50/52 2660 Hoboken
Restaurantbon (Patrasche in Hoboken) van 50 euro

Verzekeringen en beleggingen Alert
Kioskplaats 60 2660 Hoboken
Zonneparasol

Colruyt naar keuze
Eenmalige kortingbon 3%

Kapsalon Bo
Graspolderlaan 2660 Hoboken
Haarverzorgingsset

Lederwaren Driesen
Kapelstraat 42 2660 Hoboken
Kleine reistas van Eastpak

ATB De Natuurvrienden vzw
Provinciestraat 53 2018 Antwerpen
Verblijf met 1 overnachting en ontbijt voor 2 personen in De Berk in Essen

Schoonheidsinstituut De Lelie
Lelieplaats 39 2660 Hoboken
Verwenarrangement: gezichtsmassage en oorkaarstherapie

Taverne De Schorren
Graspolderlaan 2660 Hoboken
Restaurantbon (De Schorren) van 25 euro

Garage Toyota
St.-Bernardsesteenweg 2660 Hoboken
Kinderslee

... en Natuurpunt Hobokense Polder schenkt een vijftiental prijzen: **drankmokken, natuurboeken en zoekkaarten.**

Hulp gevraagd !
Om dit weekend te doen welslagen hebben we hulp nodig! Vooral op **zondag** voor taken als: bemannen van infostand, ophangen pijlen en vlaggen, afgeven en ontvangen van wedstrijdformulieren, afbraak vanaf 18 u, ...
Maar ook op **zaterdag** moet de infostand tussen 10 u en 18 u bemand worden.
Wil jij ook een tweetal uurtjes helpen? Dat zou geweldig zijn. En de rest van de dag kan je natuurlijk mee komen genieten van het ruime aanbod.
Geef je op bij Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be
Dank bij voorbaat!

NIEUW !!! Voor de kids!
Met Whoppie op stap in de Hobokense Polder

Hallo !
Ken jij Whoppie? Neen, natuurlijk niet.
Whoppie is onze nieuwe Polderaanwinst. Een schattig molletje, dat kinderen tussen 5 en 12 jaar én hun ouders wil laten kennismaken met de Hobokense Polder.

Hij nodigt alle sportieve speurneuzen uit voor een ontdekkingstocht in het altijd mooie natuurgebied.

- Ben jij even nieuwsgierig als Whoppie?
- Hou jij ook niet van veel stilzitten?
- Wil je zelf ontdekken hoe dieren leven?
- Wil je met de loep in de hand op onderzoek in de Hobokense Polder?
- Heb je al eens een echte verrekijker vastgehad om naar vogels en andere dieren te kijken?

De doe-wandeling vertrekt in Taverne De Schorren, Graspolderlaan Hoboken. Je kan daar een **Natuurpunt-rugzakje afhalen met het nodige materiaal** (verrekijker, kompas, loep, opdrachten, ...).
Uitlenen is gratis, je betaalt wel een waarborg van 20 euro.
En op het einde wacht je nog een leuke verrassing !

Met dank aan de Firma Procap, die ons de twee verrekijkers schonk voor de twee Natuurpuntrugzakken.

PROCAP
Exceeding the expectation of our Customer

Je kan terecht in De Schorren
- van half april tot half september: elke dag vanaf 11 u
- van half september tot half april: niet op maandag

Info over de doe-rugzak:
Ria Thys, 03/289 73 66

Tips voor onze fotografen

We deden reeds verschillende keren een oproep om foto's van onze activiteiten binnen te zenden. Deze oproep viel niet in dovemansoren. We tellen al verschillende fotografen onder onze deelnemers. Maar... nu doet zich een nieuw probleem voor. Digitale fotografie en email zorgen ervoor dat we overstelpt worden door foto's. Gevolg is dat we zeer veel tijd nodig hebben om alle foto's te bekijken, soms zelfs te verbeteren om uiteindelijk een reeks op onze website te zetten.

Enkele tips om het aantal foto's beheersbaar te houden en de kwaliteit te verhogen:

1. Fotografeer op een groot formaat en een fijne resolutie.
2. Zet de klok in je fototoestel juist. Je fototoestel slaat bij elke foto de opnametijd op. Foto's van verschillende fotografen kunnen gemakkelijk gesorteerd worden met dat gegeven. Voorwaarde is uiteraard dat de klok in je fotoapparaat juist loopt. Denk ook aan zomertijd/wintertijd.
3. Fotografeer naar believen, maar selecteer achteraf streng je foto's. Kies de beste er uit. Onscherpe, bewogen foto's gaan recht naar de prullenmand.
4. Verbeter je foto eventueel een beetje: vertikale foto's rechtop zetten, horizon rechtzetten, rode ogen verbeteren, contrast wat aanpassen, wat bijsnijden... Je moet helemaal geen Photoshop-specialist zijn. Bij elk fototoestel zit wel een programmaatje, dat ruim voldoet. Een gratis programma is Picasa van Google: picasa.google.be
5. Beperk je voor het doorgeven tot een 20-tal goede foto's. Dit is ruim voldoende voor een slideshow op onze webside. Denk dat je niet de enige fotograaf bent. Uiteindelijk zal er toch nog een selectie moeten worden gemaakt. Jouw faforiete foto's maken meer kans, als je ze zelf reeds streng geselecteerd hebt.
6. Foto's voor ons tijdschrift moeten op een grote resolutie zijn. 1024 x 768 voor de kleine foto's, 2048 x 1536 voor de grote. De bladvullende foto voor de voorkaft vereist minstens 2100 x 3000 pixels, idealiter zelfs 2700 x 3600 (vertikaal). Ook voor een internet slideshow is 1024 x 768 tegenwoordig standaard. Een reeks foto's doorzenden op 640 x 480 is dus niet erg nuttig. Verklein je foto's niet verder dan 1024 x 768. Heb je een werkelijk goede foto, stuur dan het oorspronkelijk formaat door.
7. Het JPG-formaat past een compressie toe met verlies aan kwaliteit. Beperk de compressie zo veel mogelijk. Dus het fototoestel op "extra fijn" zetten en bij verwerking in computer een minimum aan compressie toepassen.
8. Het doorsturen van grote foto's is soms wat zwaar voor email. Door te selecteren los je dit probleem al gedeeltelijk op. Je kan ook meerdere mails sturen. Lukt het niet dan kan je al je foto's met Winzip in één groot bestand inpakken en dit doorsturen met www.yousendit.com.

15 jaar natuurlijk behagen

Bij de opstart van de campagne in 1994 hadden we dit nauwelijks kunnen dromen. Na 15 jaar is Behaag Natuurlijk nog steeds springlevend en dynamisch. Met 24 gemeenten en 10 Natuurpuntafdelingen die het project ondersteunen stevent Behaag natuurlijk 2008 wellicht opnieuw af op een recordverkoop. Inwoners uit de deelnemende gemeenten kunnen opnieuw tegen sterk verlaagde prijzen streekeigen haagplanten, knotwilgpoten, klimplanten en de boom van het jaar aankopen.
Net zoals de voorbije jaren ging er aan de opstart van de campagne heel wat voorbereidend werk vooraf, met vergaderingen van de werkgroep Behaag…Natuurlijk in Reet en Willebroek. In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van de verschillende Natuurpuntafdelingen, uit de milieuraden, milieu- en groendiensten. Afspraken werden daar gemaakt over het aanbod, de samenstelling van de pakketten, de prijzen en de keuze van de boomkweker. Tussendoor was er ook een apart overleg met de milieudienst van de stad Antwerpen. Nieuw dit jaar is dat enkele gemeenten uit de Noord-Antwerpse regio, die deel uitmaken van het werkingsgebied Natuurpunt Antwerpen Noord, opnieuw aansluiten bij onze Behaag…Natuurlijkcampagne.

Welke planten?

I. Haagpakketten:

Er worden 11 verschillende pakketten aangeboden, naargelang de ruimte die u wenst te beplanten. Het plantgoed van pakketten 1 tot 10 is tussen 80 en 100 cm hoog. De prijzen van de pakketten liggen door de massale samenaankoop veel lager dan de kleinhandelsprijs. Bovendien leert de ervaring ons dat door de boomkweker zeer degelijk plantmateriaal geleverd wordt.

Pakket 1: Houtkant

Soorten: zomereik, es, winterlinde, zoete kers, vogelkers, lijsterbes. 12 planten: 6 soorten, 2 planten per soort. Goed voor 20 m. **Prijs: 4,50 euro.**

Pakket 2: Houtkant natte en moeilijke gronden

Soorten: zwarte els, grauwe wilg, schietwilg, boswilg, Gelderse roos en es. 12 planten: 6 soorten, 2 planten per soort. Goed voor 20 m. **Prijs: 4,50 euro.**

Pakket 3: Geschoren haag

Soorten: wilde liguster, veldesdoorn, rode kornoelje, haagbeuk en Gelderse roos. 25 planten: 5 soorten, 5 planten per soort. Goed voor 8 m. **Prijs: 9,50 euro.**

Pakket 4: Doornhaag

Soorten: sleedoorn, meidoorn, egelantier, hondsroos. 4 soorten, 6 planten per soort, totaal 24 planten. Goed voor 8 m. **Prijs: 8 euro.**

Pakket 5: Bloesem- en bessenhaag

Soorten: sleedoorn, meidoorn, Gelderse roos, rode kornoelje, sporkehout en wilde kardinaalsmuts. 6 soorten, 4 planten per soort, totaal 24 planten. Goed voor 8 m. **Prijs: 8,50 euro.**

Pakket 6: Veldesdoornhaag

Soort: veldesdoorn - 25 planten. Goed voor 6,25 m. **Prijs: 10 euro.**

Pakket 7: Haagbeukenhaag

Soort: haagbeuk - 25 planten. Goed voor 6,25 m. **Prijs: 14 euro.**

Pakket 8: Meidoornhaag

Soort: eenstijlige meidoorn - 25 planten. Goed voor 6,25 m. **Prijs: 10 euro.**

Pakket 9: Beukenhaag

Daar we het natuurlijk karakter van onze planten sterk willen promoten, leveren we uitsluitend de groene natuurlijke variant en niet de rode kweekvorm.
Soort: beuk - 25 planten. Goed voor 6,25 m. **Prijs: 16 euro.**

II. Knotwilg

Een mooie landelijke knotwilg bekomt u door het aanplanten van een knotwilgpoot. Dit is een tak afgehakt van een andere knotwilg, ongeveer 2,5 m lang en 4 tot 6 cm doorsnede. Indien deze poot ongeveer 60 cm diep wordt geplant, zal ze uitgroeien tot een volwaardige knotwilg. **Prijs: 2 euro.**

III. Bomen

Okkernoot, boom van het jaar
Net zoals de voorbije jaren wordt er naast het traditioneel aanbod van pakketten opnieuw een boom van het jaar te koop aangeboden, dit jaar de okkernoot of notelaar.
De okkernoot *(Juglans regia)*, soms ook wel gewone walnoot genoemd, wordt al vele eeuwen geplant vanwege de grote economische waarde van het hout en de goed smakende noten.

De boom kan een hoogte tot 30 m bereiken en kan meer dan 10 m breed worden. Hij vormt een ronde half open kroon en bij het ouder worden krijgt de grijze stam een diep gegroefde bast.
De aangeboden bomen hebben een stamomtrek van 10 à 12 cm op 1 m hoogte. Ze worden geleverd met blote wortel. De hoogte is ongeveer 4 m. Er wordt een steunpaal van 2.5 m meegeleverd.
Prijs: 25 euro

IV. Klimplanten

Dit jaar bieden we opnieuw klimplanten aan. Klimplanten zijn helemaal in. Ze groeien en bloeien tegen muren, schuttingen en hekwerken, en zijn ideaal om dit soort constructies te verfraaien en te verlevendigen. Klimplanten "wortelen" niet in de muur. Alleen op oudere en verweerde muren of bij gescheurd en afbrokkelend pleisterwerk kan het gebeuren dat zich wortels ontwikkelen die gebruik maken van de voedingsstoffen in de spleten en zo schade aanrichten.
Volgende planten worden aangeboden:

- bosrank: 3,50 euro/stuk
- wilde kamperfoelie: 3 euro/stuk
- hop: 3 euro/stuk

Hoe bestellen en betalen?

U kunt een uitgebreide informatiebrochure afhalen in uw districtshuis of stadskantoor, of downloaden via de website van de stad.
Bestellen kan via de website www.schijnvallei.be/behaag. U geeft naam, adres, telefoonnummer, e-mailadres en het afhaalpunt door. Druk uw bestelformulier af zodat u uw code bij de hand hebt bij de afhaling.
In het districtshuis wordt u graag geholpen, indien u zelf geen internetmogelijkheden hebt. U krijgt ter plaatse een afdruk.
Betalingen kunnen uitsluitend via overschrijving op rekeningnummer 979-1307545-87 van Natuurpunt Schijnvallei met vermelding van de code.
Bestellen en betalen kan tot uiterlijk 24 oktober 2008.

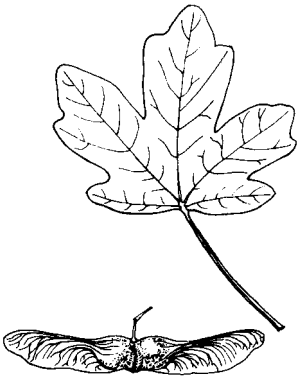

Exclusief voor Antwerpen: mussenpakketten

Net zoals vorig jaar neemt Antwerpen deel aan "Behaag…Natuurlijk 2008". De stad wil met de Behaagactie aandacht vragen voor de biodiversiteit in het stedelijk milieu, en vooral voor de huismus.
De huismussenpopulatie is in Vlaanderen de laatste decennia drastisch afgenomen. Het verdwijnen van hagen, struiken en muurbegroeiing speelt hierin een grote rol. Huismussen zoeken hier immers beschutting, en ze verplaatsen zich maar 600 meter van de nestplaats (oude gebouwen, dakpannen, spleten en holten). Antwerpen is dichtbevolkt en heeft niet veel groene ruimtes. Voor de mus is groen dicht bij zijn nestplaats heel belangrijk. U kunt hierbij helpen: groen in privétuinen en zelfs tegeltuintjes vormen belangrijke verbindingswegen tussen grotere groene delen in en buiten de stad. Dit helpt niet alleen mussen en andere vogels, maar ook vlinders en bijen hebben er baat bij. Speciaal voor de stad Antwerpen zijn een mussenpakket en een mini-mussenpakket samengesteld.

Pakket 10: Mussenpakket
In dit pakket zitten twee stuks van elke haagplant die door de sterk gesloten structuur ideaal zijn om mussen te lokken.
Soorten: Gelderse roos, liguster, sleedoorn, haagbeuk, hazelaar en meidoorn. Voor een groter effect kunt u het best een klimplant in de buurt zetten.
Praktisch: twaalf planten voor 12 m² kosten 6,5 euro.

Pakket 11: Mini mussenpakket
Ideaal voor een kleine tuin: twee planten van drie soorten die prima te snoeien zijn zodat ze een klein compact struikgewas kunnen vormen. Ook hier kunt u er het best een klimplant bij zetten.
Soorten: liguster, haagbeuk, meidoorn.
Praktisch: zes planten voor 3 à 4 m² kosten 3,5 euro.

Wanneer en waar afhalen?

Op **zaterdag 22 november** 2008 tussen 9 en 12 uur kunt u uw bestelling afhalen bij een van de stedelijke afhaalplaatsen. Dichtst bij Hoboken is het Serrecomplex – Neerlandweg 1 – 2610 Wilrijk

Kornoeljeconfituur & Sleedoornjenever
Behaag Natuurlijk!!

Gert Verschueren

Eten is altijd al een van mijn uitverkoren activiteiten geweest. In mijn vrije tijd, niets speciaal te doen, een beetje mijmeren over het leven, dwalen mijn gedachten al te gemakkelijk af naar wat de pot vanavond schaft. Tot grote ergernis van mijn vrouw is dat ook een van de eerste dingen die ik vraag als we mekaar na onze dagtaak weerzien. Ik betrap me er soms zelfs op dat ik bij het ontbijt reeds aan het avondeten zit te denken. Spreekwoorden als de liefde van de man gaat door de maag, zijn geen vergezocht verzinsel. Allicht zal ik niet de enige zijn die in zijn internet favorieten een map 'restaurants' heeft aangemaakt of voor de doe-het-zelvers een map met niet te versmaden gerechten.

Mijn peter was groothandelaar in snoepgoed. Als mijn schoolkameraden na de eindejaarsdagen over de afgelopen festiviteiten en de resultaten van hun nieuwjaarsdeclamaties uitpakten, hoefde ik maar te refereren naar het beroep van mijn peter. Wat kan je als kind nog meer verlangen van iemand die beloofd heeft om verder over je te waken en je bij te staan in de moeilijke momenten van het leven? Het mag dan ook geen verrassing zijn dat chocolade altijd al een van mijn absolute toppers was. Met veel plezier fietste ik tot in Wilrijk om mijn nonkel alweer met een bezoek te vereren.

Toch heb ik het altijd wat betreurd dat de chocolade bij ons niet aan de bomen groeide.
Bij de aanleg van onze tuin hebben we nog overwogen om een cacaoboom tussen de andere berken en zwarte els te verstoppen. Maar toen bleek dat ook aan de cacaoboom de chocolade niet zomaar te plukken viel, hebben we dat plan maar laten varen.
Een tuin aanleggen bleek trouwens niet zo'n goedkope aangelegenheid te zijn. Nadat de helft van de tuin was afgewerkt, was er al een flink stuk uit ons budget verdwenen. Eerder toevallig hoorden we dat er

Rode kornoeilje

iets bestond als 'Behaag Natuurlijk', de actie van Natuurpunt om het aanplanten van streekeigen hagen en planten aan te moedigen. En de prijzen voor de aangeboden planten zijn inderdaad heel bevorderlijk. Onmiddellijk besloten we dat dit de oplossing was voor het achterste deel van de tuin.
In ons enthousiasme en ook omdat de plantjes nog klein waren en niet teveel kostten, hadden we genoeg plantjes gekocht om heel de tuin in een bos om te toveren. Bij het plaatsen van de kleine plantjes viel dit niet echt op maar al na enkele jaren heeft de 'Behaag Natuurlijk' actie onze tuin stevig, te stevig omhaagd. Soms leek het er op dat we de burcht van Doornroosje moesten afdekken. Al enkele keren hebben we de Gelderse roos, sporkehout, meidoorn en sleedoorn tot 20 cm boven de grond volledig gesnoeid maar de volgende herfst stonden zij terug drie meter hoog rond de tuin. Voorwaar geen eenvoudige taak voor een boekhouder. Het is dan ook aan te raden om ietwat beheerst te werk te gaan bij de aanplant.
Tevens wil ik hierbij verwijzen naar de cursus Beheer van houtkanten & heggen op 16/10 (theorie) & 25/10 (praktijk).

Het snoeiwerk (zeker als je wat overdreven hebt bij de originele aanplant) kan misschien wat tegenvallen maar aan verschillende van deze struiken komen ook vruchten. Weliswaar geen repen chocolade, maar sommige van hen zijn best bruikbaar. Enig onderzoek is echter wel gepast. Het is niet voor niets dat de trosjes rode bessen van de Gelderse roos tot laat in de winter aan de kale takken van de struiken blijven hangen. Als zelfs de uitgehongerde vogels enkel in geval van uiterste nood overgaan tot het verorberen van de half verrotte bessen, kan je er gerust van zijn dat ze niet echt smakelijk zijn. Pluk maar eens een besje en plet het even in je hand. Je kan dan wel ruiken waarom ze blijven hangen.
Een plant kan natuurlijk ook decoratief zijn. De kardinaalsmuts heeft eveneens kleurrijke vruchten maar ook deze zijn niet dadelijk geschikt om jam van te maken. In ieder geval heb ik nog nooit van 'Kardinaalsmutskesconfituur' gehoord. In mijn drang om met de vruchten aan de struiken iets nuttig te doen, ben ik wel even gaan rondneuzen en voor de kardinaalsmuts staat aangegeven dat de bessen giftig zijn voor de mens. Dus opgelet!

In mijn zoektocht op het internet vond ik echter al vlug recepten om iets zinnigs te doen met de meidoorn, de braambes, de vlierbes, de sleedoorn en de gele kornoelje…

Bij een eerste test met de zelfgemaakte vlierbessenconfituur bleek deze bij de rest van de familie al te veel op hoestsiroop te trekken. De smaak liet te nadrukkelijk het medicinale gebruik van de vlierbes tot uiting komen en werd daarom door mijn proefkonijnen niet op algemeen gejuich onthaald. Toch zeker niet als nieuwe uitvinding om ons ontbijt te verrijken met een nieuwe opportuniteit. Maar allicht is dit euvel met een beetje zoetstof te verhelpen.

In een volgende opgave met de gele kornoelje liet ik me hierdoor niet meer van de wijs brengen. Verwar de gele kornoelje niet met de rode kornoelje. De rode kornoelje heeft kleinere bijna zwarte bessen, maar de knalrode vruchten van de gele kornoelje zien er echt verleidelijk uit. Ze hebben een vrije grote ovale pit maar toch genoeg sappig vruchtvlees om er iets mee te doen. In mijn eigen tuin had ik deze vruchten niet teruggevonden maar tijdens de onderhoudswerken in het Oeyvaersbosch in Aartselaar had ik enkele met vruchten overladen gele kornoelje struiken zien staan.
Het was een hele klus om de malse rijpe vruchten te ontpitten en mijn handen kleurden daarbij bloedrood maar de kwaliteit van het voortgebrachte product was ditmaal wel uitstekend. Als confituur misschien niet ideaal maar het was een meer dan uitstekende vervanger voor de veenbessen die bij een wildmenu al eens worden gepresenteerd.
De structuur van het vruchtvlees van de gele kornoelje is een beetje apart maar de smaak is zuur-zoet en zeker niet slecht.

Een echte topper om een eigen product te creëren, is echter de sleedoorn. Niet bij onze kinderen maar bij de vrienden oogstte ik hiermee wel wat succes.
De sleedoornbes is vers geplukt veel te wrang om gegeten te worden. Maar laat ze echter invriezen en de wrange smaak wordt al een heel stuk milder. Nog beter wordt de sleedoornbes als je ze - overgoten met jenever en suikerwater - een paar maanden laat trekken. U begrijpt waarom dit een absolute topper is. De vruchtsmaak en de suiker zorgen er voor dat zelfs de dames na een koude winterwandeling verlekkerd zijn op een glaasje sleedoornjenever.

Allicht zijn dit niet de enige producten die je kan bereiden van de vruchten (ook bloesems kunnen in sommige gevallen gebruikt worden) die aan de planten van de Behaag Natuurlijk actie voorkomen. Laat het in ieder geval een stimulans zijn om bij de aanplant van nieuw groen of het omhagen van percelen de lokale natuurlijke planten niet over het hoofd te zien.

Recepten:

Kornoeljejam - (http://members.lycos.nl/DKG/vakartikels/2000/cornus_masgelei.htm)
“Kornoeljebessen wassen en in een kookpot doen. Voldoende water op de bessen doen en ze zacht laten worden op een kookvuur.
Na ongeveer 30 minuten zijn de vruchten voldoende zacht en kan je de pitten scheiden zijn van het vruchtvlees/ vruchtensap. Dit vraagt wel wat handenarbeid. Tenzij je natuurlijk uitgerust bent met de nodige apparatuur om de pitten en het vruchtvlees op een meer mechanische wijze van elkaar te scheiden.
Het bekomen vruchtenmoes kan je opnieuw koken. Per liter sap/moes kan je 1 pakje PECPLUS toevoegen. Goed in roeren met houten lepel. Dit product bevat o.a. extra pectine, zodat de bereidingstijd sterk beperkt wordt. De benodigde hoeveelheid suiker kan d.m.v. deze PECPLUS ook sterk verminderd worden.
Zodra alles kookt kan je per liter sap/vruchtenmoes 500 gram suiker (of minder) toevoegen.
Het kookvuur zo hoog mogelijk zetten en goed roeren met houten lepel! Zodra de brij 1 minuut gekookt heeft, de kom op tafel zetten en zo vlug mogelijk in propere bokalen met een schroefdeksel scheppen. Bokalen moeten zo vol mogelijk gevuld worden. Zodra helemaal gevuld, schroefdeksel erop plaatsen en bokaal omgekeerd zetten. Bokalen met een schroefdeksel zijn noodzakelijk, omdat anders de gelei/confituur snel slecht zal worden, doordat er niet voldoende suiker toegevoegd is voor de conserverende werking. (Wil je toch gewone bokalen gebruiken, dan moet je per liter sap 1 kg suiker toevoegen.)”

Sleedoorndrupje (http://www.kruidjes.be/kruiden)
Een heerlijk recept voor een schitterend drankje:
Ingrediënten: 1/2 kg sleedoornbessen (die even kennis maakten met de vriezeman, buiten of in de diepvries), 350 g fijne suiker, 1/4 liter water, 1 1/2 liter jenever of brandewijn.
Je wast de vruchtjes, doorprikt ze met een stopnaald en kookt de suiker met het water tot siroop.
Je laat de siroop helemaal afkoelen en roert er dan de brandewijn onder.
Je doet de sleedoornbessen in bokalen en giet er de gesuikerde brandewijn over. Je laat de drank op een warme plek staan en schudt er geregeld eens mee.
Wacht tenminste tot Kerstmis alvorens het heerlijke vocht aan de lippen te brengen.
Zet de brandewijn of jenever eerst goed koud om er ten volle van te genieten.

Waarnemingen in de regio

1 juni 2008 tot en met 31 augustus 2008

Wim Mertens

De zomer, althans wat daarvoor moet doorgaan, zit er al weer op. Blijkbaar heeft het minder goede weer onze vogelkijkers binnen gehouden. Niet helemaal terecht want er waren weer prachtige dingen te zien. Een koppel boomvalken broedde waarschijnlijk ergens in de polder en spreidde zijn vliegacrobatieën regelmatig tentoon boven het Broekskot. Tegelijkertijd vlogen meerdere prachtig gekleurde ijsvogels over de plas heen en weer. Bij voorkeur kwamen ze net naast de kijkhut zitten. Bovendien arriveerden er lepelaars in augustus, evenals een kleine zilverreiger.
Op 17 juli zag Andre Van Langenhove een gewone zeehond op de Schelde zwemmen. Diezelfde dag werd de zeehond ook waargenomen ter hoogte van de voetgangerstunnel. Een niet alledaagse waarneming. Gezien de kwaliteit van het Scheldewater verbetert en het aantal vissen sterk toeneemt, zou dit de komende jaren wel eens meer kunnen gebeuren. Ook ons reetje is nog steeds aanwezig. Bert Mertens en Luc van Schoor hoorden het op 1 juli 's nachts roepen. Het blijkt dus een bokje te zijn.
Op de website www.waarnemingen.be zag ik dat Reinhard Conings op 6 augustus een vuurlibel heeft waargenomen. Dit is een nieuwe soort voor de Hobokense Polder. Net zoals de sikkelsprinkhaan (voor het eerst waargenomen in 2006) en de zwervende pantserjuffer (momenteel één van de meest algemene waterjuffers in de polder), is het een zuidelijke soort die aanduidt dat het klimaat op hol slaat, al zou je dat aan de hand van de voorbije kwakkelzomer niet direct zeggen. Eén flinke koude periode in de winter kan echter voldoende zijn om deze soorten terug te decimeren.

Dodaars: Op Broekskot, maar vooral op het Rallegat werden regelmatig juveniele en volwassen vogels gezien. Soms met mooie voedertaferelen. (AVL, JR, WDW, WM)

Fuut: een koppeltje heeft op het Broekskot een nest gemaakt en kreeg begin juli 2 jongen. Eind juli was er nog maar 1 jong, eind augustus werden enkel nog volwassen vogels aangetroffen. (AVL, BM, JR, WDW, WM)

Aalscholver: sinds half augustus worden er regelmatig vissende aalscholvers op het Broekskot gezien, meestal 1 of 2 ex., maar 4 ex. op 24/8 (AD, AVL, DJ, JR).

Blauwe reiger: op het Broekskot tref je in de zomer steeds viszoekende blauwe reigers aan, een maximum aantal van 5 ex. werd waargenomen op 15/8 (AD, AVL, JR, WDW).

Grote zilverreiger: enige waarneming van 1 ex. op 18/7 (GVA, LK, CD, MV)

Kleine zilverreiger: 1 ex. werd gespot op 29/8 en 1/9 op het Broekskot (AVL)

Lepelaar: na een voorjaarswaarneming op 9/6 (BM) bleven de lepelaars lang weg. Pas op 23/8 was het waterpeil op het Broekskot een beetje gedaald en konden 8 ex landen. Nadien werden bijna dagelijks lepelaars waargenomen. Maximaal 12 ex. op 1/9 (AD, AVL, DJ, JR).

Bergeend: op 15/7 werden nog 5 ex. gezien op het Broekskot (WDW). In augustus trekken de bergeenden massaal naar het Waddengebied om te ruien, hier zie je ze dan niet meer.

Krakeend: steeds op het Broekskot aanwezig met 35 tot 70 ex. en in kleinere aantallen op het Rallegat (AVL, JR, WDW, WM).

Wintertaling: 1 ex op 3/8 (WM), in kleine groepjes (14 en 21 ex.) vanaf 25/8.

Boomvalk

Slobeend: werd af en toe waargenomen op het Broekskot in kleine aantallen (2 tot 4 ex.) (AVL, WDW).

Kuifeend: slechts 1 waarneming van een mannetje op het Broekskot (24/8, JR), maar in juli regelmatig meerdere exemplaren te zien op de Leigracht langs de Naftaweg (WM).

Tafeleend: nagenoeg hetzelfde verhaal: 2ex. op het Broekskot op 16/8 (AVL), maar in juli meestal aanwezig op Leigracht langs Naftaweg (WM).

Sperwer: zoals gewoonlijk zijn slechts enkele waarnemingen van deze soort binnengekomen (AVL, WM). Op 3/8 had er eentje ruzie met een boomvalk.

Buizerd: zeer regelmatig waargenomen, steeds 1 exemplaar (AVL, BM, JR, WM).

Bruine kiekendief: 1 exemplaar op 1/8 aan de Plevierenhoek (AVL).

Boomvalk: de boomvalk heeft waarschijnlijk gebroed. Heel wat waarnemingen, ook van een koppeltje. Als hij boven het Broekskot libellen komt vangen, is spektakel verzekerd (AVL, BM, JR. WDW, WM)

Klein waterhoen: op 25/7 zag BM vermoedelijk een klein waterhoen. Deze zeer verborgen levende ral werd opgestoten in het riet van de Reigershoek tijdens een inventarisatietocht. Het dier landde echter snel terug tussen het riet en werd nadien niet meer gezien of gehoord.

Wulp: één overvliegend ex. op 5/8 (AVL).

Zwartkopmeeuw: enkele ex. boven de Schelde op 6/7 (BM).

IJsvogel: zoals voorspeld werden zeer regelmatig ijsvogels gezien vanuit de kijkhut. De ganse tijd waren meerdere vogels aanwezig, tot 4 exemplaren. Dit prachtig gekleurde vogeltje liet zich bovendien vaak vlak naast de kijkhut bewonderen. (AD, AVL, CD, DJ, GVA, JR, LK, MV, WDW, WM)

Zwarte roodstaart: 1 ex. op 20/7 (WDW).

Waarnemers:
AVL: André Van Langenhove
BM: Bert Mertens
CD: Carl Dielen
DJ: Danny Jonckheere
GVA: Gilbert Van Ael
JR: Jan Rose
LK: Lieve Knevels
MV: Marie-Claire Vanderhaegen
WDW: Walter De Weger
WM: Wim Mertens

Internationaal natuurfotografie festival 13-14/12/2008

Uniek in België

Live presentaties op groot scherm

5 buitenlandse topfotografen
5 Vlaamse natuurfotografen
20 korte klankbeeldprojecties
2 fototentoonstellingen
120 foto's BVNF (gratis)
60 foto's Argus (gratis)

Infostands met fotoapparatuur, natuurreizen, buitensportmateriaal

En meer …

Driejaarlijks Festival georganiseerd door de Bond Verantwoorde NatuurFotografie, wordt gehouden in prachtig ruim **cultuurcentrum Ter Dilft te Bornem**. Gemakkelijk te bereiken tussen Antwerpen, Gent en Brussel. Kaartverkoop vanaf 1 oktober per telefoon, email of website, rechtstreeks bij cc Ter Dilft (www.terdilft.be). Keuze tussen halve dag-, hele dag- en combikaart voor beide dagen, tickets vanaf 7,50 euro. De fototentoonstellingen zijn gratis te bekijken.

Volledig programma en alle informatie op speciale website:
www.natuurfotofestival.be

Een greep uit het programma:

Zaterdag 13 december:
9u30 Welkom
BVNF, B(elg)iodiversiteit
David Pattyn, Laag bij het water
Dos Winkel, Underwater Marvels
Fred Nevelsteen, Kalahari Symphonie
Marc De Schuyter, Spring flowers
11u30
BVNF, Ledenportfolio deel 1
Daniel Bols, Nature's mini creatures
Jonny Verheyden,Valle de Benasque
Roger Laps, Vlinderen in Mar. Alpen
Bernard Castelein, Mustang
14u00 Intro middagprogramma
Erwin Christis, In het spoor v.d. natuur
Jo Bogaerts, Kalahari Dorsland
Bie Lievens, Lente
Biofoto, N.,Biofoto presents Norway
16u45
Fabrice Cahez, Fr., Terre de renard
BVNF - Ledenportfolio deel 2
Jos Permentier - Te land, ter zee en in de (v)lucht
Tõnu Ling, Est., Nature in Estonia
Beautiful islands

Zondag 14 december:
9u30 Welkom
BVNF - Ledenportfolio deel 3
Hugo Van Besauw, Roger en Danny Laps, Inzoomen op De Kempen
Eric Smellers - Lofoten
NFHD, NatuurFotografen Hoge Dijken, Beeldig West-Vlaanderen
Fons Van den heuvel - Pantanal
11u30
Kai Jensen, N., The magic of nature images
14u00 Intro middagprogramma
Jan Roofthooft, IJsland - Frá ímyndun til veruleika
BVNF - B(elg)iodiversiteit
Pieter Espeel - Natuurbeleving in de Scheldevallei en de Vlaamse Ardennen
Bernard Castelein - Tussen Chambal en Thar
16u20
Dietmar Nill, D., The Wild East
Uitreiking Prijs van het Publiek

Lepelaars in Restaurant de Hobokense Polder

Ria Thys

Het is 23 augustus!

André Van Langenhove, ons manusje-doet-al in de Hobokense Polder heeft op zijn dagelijkse wandeling op het Broekskot een flinke groep lepelaars gezien.

Hoeveel zijn het er? Toch zeker een groep van 8. Enkele dagen later worden er zelfs een 12-tal gesignaleerd. Bij de groep zit er ook eentje met kleurringen. Dagelijks worden de lepelaars waargenomen door vele “genietende vogelaars”.

Enkele dagen later blijkt er binnen de groep een lepelaar te zitten met andere kleurringen dan de eerste. Is dit een andere groep? Of zijn er enkele vertrokken en andere bijgekomen? Wie zal het zeggen?

Wat we wel weten, is dat de Hobokense Polder duidelijk op de vliegroute van heel wat trekvogels gelegen is. En dat het Broekskot (en ook de hele Polder) door goed natuurbeheer het viersterren restaurant is voor deze vogels.

Intussen zijn we 14 september. En de lepelaars blijken het nog steeds goed te vinden bij ons. Op zich niet abnormaal. Hun trek naar het zuiden kan gemakkelijk een tweetal maanden in beslag nemen.

Het leven van een lepelaar *(Platalea leucorodia)*

De lepelaar is een prachtige vogel die op afstand wel eens verward wordt met een zilverreiger. Dat komt natuurlijk door zijn wit verenkleed. In de zomer heeft hij een gele borstband. Zijn snavel is zwart en op het uiteinde is hij plat en breed en geel gekleurd.

Lepelaars vinden hun voedsel in ondiep water, waar ze hun snavel zijwaarts doorheen bewegen, om op deze manier op de tast allerlei prooidieren te vangen. In de speciale snavel is een soort zeefmembraan aanwezig, waarmee de lepelaar, door een bundeling van zenuwen, over een ultra-gevoelig eetgereedschap beschikt.

Lepelaars broeden op slechts enkele plaatsen in Europa, waarvan Nederland de meest noordelijke is.

Belangrijke broedgebieden zijn het Zwanenmeer in Noord-Holland, waar we twee jaar geleden met Wim Mertens op afdelingsweekend waren en ook de Oostvaardersplassen, waar we begin mei 2009 met Luc Van Schoor heengaan. Tot voor kort waren in België slechts enkele broedparen met zekerheid vastgesteld, ondermeer in het Zwin in Knokke (gegevens uit Broedvogelatlas 2002). In 2003 broedde voor het eerst een paartje in het Antwerpse havengebied op linkeroever (Verrebroekse Plassen). De daaropvolgende jaren nam hun aantal daar gestaag toe en in 2007 broedden er 19 koppels.*

Lepelaars trekken in augustus, september via Franse en Spaanse moerassen naar hun winterkwartieren langs de Westafrikaanse kust en het gebied ten zuiden van de Sahara.

Waarom worden vogels geringd?

Ideeën over de vogeltrek in de oudheid.

De waarneming dat bepaalde vogelsoorten zomers wel en ‘s winters niet aanwezig waren leidden in de oudheid tot wonderlijke veronderstellingen.

Aristoteles en velen na hem meenden dat deze vogels een winterslaap hielden. Linnaeus geloofde nog dat zwaluwen ‘s winters in de modder wegkropen. Een andere ‘verklaring’ was de gedaanteverwisseling. Koekoeken, die men ‘s winters niet zag, zouden veranderen in sperwers, een wel in de winter aanwezige en iets op de koekoek lijkende vogelsoort.

Onderzoek met vogelringen

Toen in de loop van de negentiende eeuw het besef doorbrak dat vogels heen en weer trekken tussen een broedgebied en een winterkwartier, kwam de vraag aan de orde hoe men de trekwegen kon vervolgen. Dit is niet zo eenvoudig, omdat we aan een vogel nu eenmaal niet kunnen zien waar hij vandaan komt en waar hij naar toe gaat. Reeds in de mid-

deleeuwen wordt het verhaal verteld van een man die aan de poot van een in zijn huis nestelende zwaluw een kaartje bevestigde met de woorden “O zwaluw, waar woont gij in de winter?”. In het volgende voorjaar keert de vogel terug met een kaartje aan zijn poot waarop staat “In Azië, in het huis van Petrus” (Caesarius von Heisterbach, ca. 1220).

De Deense schoolmeester Hans Christian Mortensen maakte van dit idee een realiteit. In 1899 begon hij op grote schaal vogels te vangen en deze weer los te laten na ze van een merkteken te hebben voorzien. Dit idee sloeg direct aan en in veel landen ontstonden ringcentrales, zo genoemd omdat de meest gebruikte manier van merken het aanleggen van een metalen ring aan een van de poten is. (Perdeck 1982).

Hoe worden lepelaars geringd?

Er zijn kleurringen met letters en cijfers, maar vanaf 2007 wordt er voor een heel ander kleurringsysteem gekozen. Er wordt geringd met éénkleurige ringen zonder inscripties. Echter wel 6 per vogel, 3 aan elke poot.

Deze drie ringen zijn bij elkaar even hoog als de vroegere twee-inscriptie ringen. Dat maakt voor de vogel dus niets uit. Wel voor het schema want er kunnen nu vele verschillende individuele coderingen gebruikt worden.

De combinaties van kleurringen leest men af van linkerpoot naar rechterpoot en van boven naar beneden. Als je vogels met kleurringen waarneemt mag je steeds de kleurencombinatie doorgeven aan Wim Mertens (conservator@hobokensepolder.be). Lees wel even de richtlijnen hierover van de Werkgroep Lepelaar op onderstaande link.

Meer info over het leven van lepelaars en over kleurringen:

Atlas van de Vlaamse Broedvogels (2000-2002)
www.vogelbescherming.nl
www.werkgroeplepelaar.nl/kleurringen.htm

* *Bron: Gyselings R., Spanoghe G., Van den Bergh E. 2007. Monitoring van het Linkerscheldeoevergebied in uitvoering van de resolutie van het Vlaams Parlement van 20 februari 2002: resultaten van het vijfde jaar. Bijlage 9.10 bij het vijfde jaarverslag van de Beheercommissie Natuurcompensatie Linkerscheldeoevergebied. INBO.R.2007.2. Instituut voor Natuur-en Bosonderzoek Brussel.*

Een mededeling van een van onze leden!

Kunst- en Hobbytentoonstelling Feestzaal ‘t Dorp

An Keersse nodigt alle Natuurpuntleden van harte uit op een kunst- en hobbytentoonstelling op zaterdag 6 en zondag 7 december.
An neemt deel aan deze tentoonstelling met olieverfschilderijen.

De tentoonstelling is gratis toegankelijk tussen 10 en 18 uur in Feestzaal ‘t Dorp, Kapelstraat 17, 2660 Hoboken.

Geef je waarnemingen in op waarnemingen.be

Luk Smets

Je kent het wel. Ieder heeft wel ergens een boekje liggen, waarin waarnemingen genoteerd worden op uitstappen en vakanties. Een bijzondere vogel, een zeldzame plant, … zelf gevonden of aangeduid door de gids. Mooi noteren, dan vergeet je het niet. Sommige zijn zelfs zo bedrijvig dat ze deze waarnemingen in de PC invoeren. Zo kunnen ze later terugvinden waar welke vogel gezien werd.

Natuurpunt zocht een methode om al die gegevens een belangrijke rol te laten spelen in de kennisvergaring van de natuur. Jouw waarnemingen van dieren en planten kunnen een belangrijke bijdrage leveren tot het natuurbehoud. Ook een glimworm of een jong vosje dat het nest verlaat, gezien? Al jouw losse waarnemingen kan je melden op de website waarnemingen.be, die intussen bijna 100.000 waarnemingen telt.

Je kan op een gestandaardiseerde manier je gegevens ingeven voor alle gebieden, die je bezoekt. Dus geen verschillende manier van werken voor elke natuurwerkgroep. Bezoek je de Hobokense Polder of De Blankaart, wandel je aan de kust of in Voeren, steeds kan je op dezelfde wijze je waarnemingen ingeven. Dank zij de koppeling aan google maps kan je de exacte locatie aanduiden.

Uit die gegevens kunnen heel wat statistieken gehaald worden. Per gebied kunnen waarnemingen van alle bezoekers opgevraagd worden. Zo hebben we voor Hobokense Polder nu zelfs waarnemingen van mensen, die we helemaal niet kennen, toevallige bezoekers. Voor de Hobokense Polder zijn zo al waarnemingen van 245 soorten geregistreerd.

Ook het soortonderzoek kan hier voordeel uithalen. Het Inbo (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) kan gegevens distilleren op soortniveau voor beter detaillering van verspreidingskaarten, fenologie-onderzoek, enz. Ook hier komen nu waarnemingen bij die vroeger nooit doorgegeven werden, maar ergens in een notaboekje of in het beste geval bij een plaatselijke werkgroep bleven hangen. Voor verder doorgedreven onderzoeksprojecten zullen, waar mogelijk, de resultaten van waarnemingen.be als startpunt worden genomen.

Ook de waarnemer zelf heeft er voordeel bij. Hij kan nagaan wat voor soorten hij waar dan ook in Vlaanderen genoteerd heeft, in welke gebieden hij die soort gezien heeft en wanneer, enz. Dus merk je wat op in onze natuurgebieden, geef het in op www.waarnemingen.be !

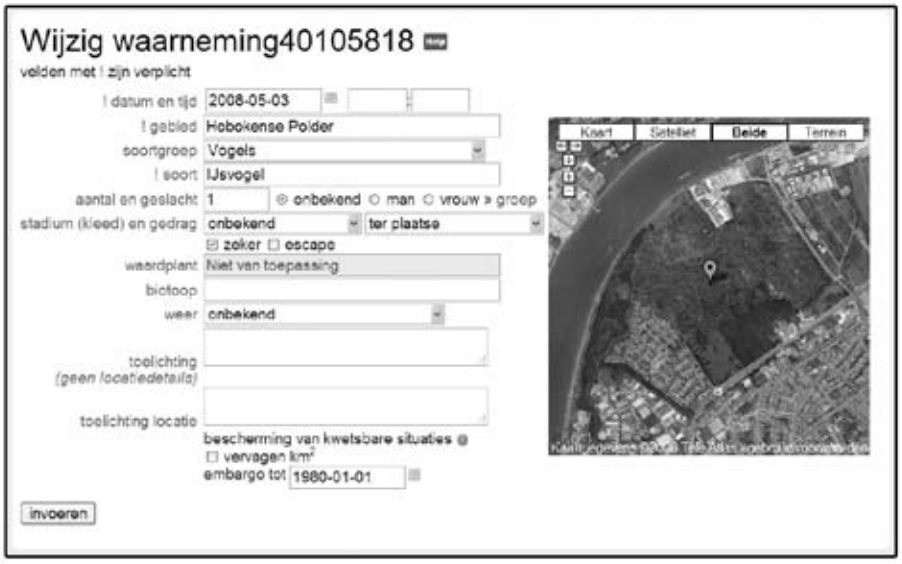

De ingave is eenvoudig. Op de kaart kan je desgewenst de juiste locatie aangeven.

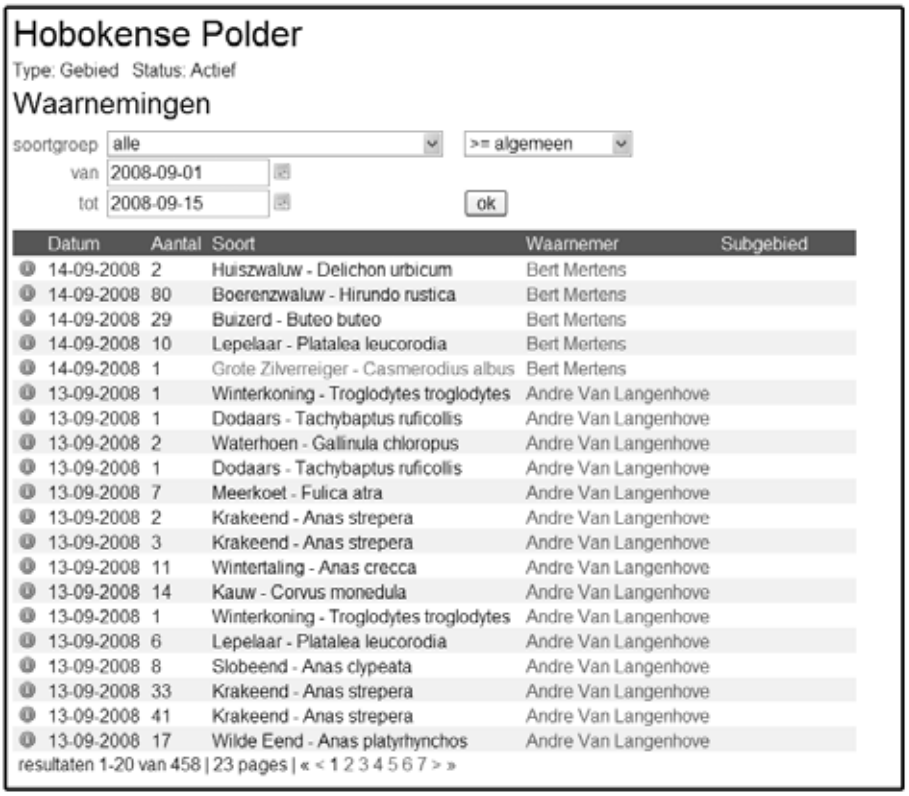

Datum	Aantal	Soort	Waarnemer	Subgebied
14-09-2008	2	Huiszwaluw - Delichon urbicum	Bert Mertens	
14-09-2008	80	Boerenzwaluw - Hirundo rustica	Bert Mertens	
14-09-2008	29	Buizerd - Buteo buteo	Bert Mertens	
14-09-2008	10	Lepelaar - Platalea leucorodia	Bert Mertens	
14-09-2008	1	Grote Zilverreiger - Casmerodius albus	Bert Mertens	
13-09-2008	1	Winterkoning - Troglodytes troglodytes	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	1	Dodaars - Tachybaptus ruficollis	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	2	Waterhoen - Gallinula chloropus	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	1	Dodaars - Tachybaptus ruficollis	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	7	Meerkoet - Fulica atra	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	2	Krakeend - Anas strepera	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	3	Krakeend - Anas strepera	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	11	Wintertaling - Anas crecca	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	14	Kauw - Corvus monedula	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	1	Winterkoning - Troglodytes troglodytes	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	6	Lepelaar - Platalea leucorodia	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	8	Slobeend - Anas clypeata	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	33	Krakeend - Anas strepera	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	41	Krakeend - Anas strepera	Andre Van Langenhove	
13-09-2008	17	Wilde Eend - Anas platyrhynchos	Andre Van Langenhove	

resultaten 1-20 van 458 | 23 pages | « < 1 2 3 4 5 6 7 > »

Recent ingegeven waarnemingen in de Hobokense Polder

BESPAAR deze winter 150 EURO of meer... Overtuig jezelf, je vrienden en je buurt om deel te nemen aan een K L I M A A T W I J K !!

Wat is een klimaatwijk ?

Dit is een groep van minstens 5 en maximaal 15 gezinnen die op 6 maanden tijd, tussen november 2008 en april 2009, tracht 8% te besparen op hun gas- en elektriciteitsverbruik. Deze groep woont ofwel in dezelfde wijk of straat of kent elkaar via een vereniging, een oudercomité, een school of om het even welke organisatie.

Wie organiseert dit ?

Initiatiefnemer is de 'Bond Beter Leefmilieu', de koepel van alle milieuverenigingen, die hierin gesteund wordt door verschillende provincies, gemeenten en enkele sponsors. **Inschrijven voor zo'n 'klimaatwijk' gebeurt bij het gemeentebestuur van je woonplaats** en kan meestal tot half oktober. Onze verdere praktische informatie geldt dus enkel voor inwoners van de stad Antwerpen (en van hun districten), die zowel in groep als individueel kunnen inschrijven. Schrijf je individueel in dan zoekt Antwerpen voor jou een groep. Woon je niet in Antwerpen, contacteer dan zo snel mogelijk je gemeentebestuur om te informeren of ook zij deelnemen aan deze klimaatwijken en hoe je kunt inschrijven.

Hoe verloopt de actie praktisch ?

- Ga na inschrijving naar het startmoment dat Antwerpen organiseert in het 'Ecohuis' op 23 oktober 2008.
- Analyseer je energieverbruik in huis met de doe-het-zelf-energietest die je daar ontvangt.
- Noteer je meterstanden van gas en elektriciteit op 1 november, de start van de meetcampagne.
- Pas de tips toe die je van je energiemeester krijgt om energie te besparen. Groepsleden onderling kunnen natuurlijk ook tips uitwisselen!
- Geef maandelijks de meterstanden door aan je energiemeester of vul ze zelf in op de website.
- Ga naar de energieborrel die Antwerpen organiseert enkele maanden na de start van de meetcampagne. Je hoort hoe je het er in de eerste maanden vanaf gebracht hebt.
- Noteer de meterstanden van 30 april, het einde van de meetcampagne.
- Kom naar het feestelijk slotmoment in juni, waarop de eindresultaten worden bekend gemaakt.

Wat doet zo'n 'energiemeester' ?

Dit is een vrijwilliger die de gangmaker is van je klimaatwijk. Hij of zij adviseert hoe je thuis energie kan besparen en verzamelt de meterstanden van zijn of haar groep. De energiemeester krijgt vooraf (op zaterdag 18 oktober) gratis een stevige cursus energiebesparing en enkele nuttige hulpmiddelen (bvb. verbruiksmeter). Schrijf je in groep in, dan is het interessant dat iemand zich opgeeft als energiemeester. Slaag je er niet in een energiemeester binnen je groep te vinden, dan zoekt de stad voor je groep zo'n begeleider tussen de energiemeesters van vorige jaren. Wie wenst in te schrijven als energiemeester doet dit via duurzame.ontwikkeling@stad.antwerpen.be of via tel. 03/222 37 69 (Lina Nurali). Daar kan je ook bijkomende info krijgen over alle 'Antwerpse' aspecten van deze 'klimaatwijken'.

Wat is het resultaat na 6 maanden?

Op een gezellige, niet inspannende manier realiseer je heel wat:

1. Je bekomt een lagere energiefactuur, besparing die 150 euro en meer per jaar kan bedragen. En dat voor de rest van je leven! Niet te versmaden de dag van vandaag, met dure energierekeningen!!

2. Je stoot minder CO2 uit, wat onder meer goed is om klimaatopwarming en haar schadelijke gevolgen voor mens en natuur tegen te gaan.

3. Als je klimaatwijk de doelstelling van 8% besparing haalt, krijgen jezelf en je kompanen een beloning.

4. Ook de sponsors doen hun duit in het zakje: zo hebben de deelnemers van vorig jaar o.m. een deken, 2 spaarlampen en een spaarkop voor een douche ontvangen.

NATUURPUNT HOBOKENSE POLDER PROPAGEERT EN STEUNT DIT INITIATIEF! Hoe?

Wij hebben alle verenigingen binnen ons werkingsgebied (2660 Hoboken en 2020 Antwerpen), dat zijn er meer dan 200, gemaild met de vraag een inspanning te leveren om met een 'klimaatwijk' in te schrijven. Negen organisaties hebben ons geantwoord dat ze alleszins een poging zullen doen om geïnteresseerde mensen te zoeken. Deze negen zijn: de 'Gezinsbond', 'Geneeskunde voor het Volk', de 'Wijkgemeenschap Zwaantjes', 'Progressief Hoboken', sportvereniging 'HAKI', het buurtcomité Maria Henriettalei en de 'Vogeltjeswijk', allen uit Hoboken, samen met buurtvereniging 'De Boskes 3' en 'Samenlevingsopbouw' van het Kiel. Onder voorwaarde dat er voor de postnummers 2660 en 2020 minstens 3 deelnemende groepen zijn, geven wij tevens **een prijs aan iedere deelnemer van de groep die na afloop het beste besparingsresultaat haalt!** Voor deze bijkomende prijs komen enkel de groepen in aanmerking die voor minstens 70% bestaan uit gezinnen woonachtig in de postnummers 2660 en 2020 (per 10 gezinnen kunnen dus 3 gezinnen woonachtig zijn in een ander Antwerps district).

Bovendien zou het knap zijn dat ook 'Natuurpunt' met een ploeg deelneemt. Daarom doen we een oproep aan onze leden uit Antwerpen om zich hetzij alleen, hetzij samen met andere Antwerpse vrienden bij ons aan te melden, zodat ook wij een groep kunnen vormen. Interesse of bijkomende vragen? Mail ons dan via info@hobokensepolder.be of telefoneer Frans Thys na 4 oktober (tel 03/830 20 51). Inschrijven kan bij ons tot 14 oktober.

Frans Thys

Haal de Hobokense Polder blijvend uit zijn keurslijf!

Tien jaar na het decreet op het natuurbehoud is de vooropgestelde afbakening en de uitbouw van de 125 000 ha Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en 150 000 ha natuurverwevingsgebied die volgens het decreet uiterlijk tegen januari 2003 moesten zijn gerealiseerd verder af dan ooit … Ondanks de vaststelling dat de mensen natuur in hun leefomgeving waarderen, is er bij deze beleidsprocessen één constante, nl. dat als het er echt op aankomt, natuur en landschap nog steeds als een 'bedreiging' worden ervaren door de verantwoordelijke beleidsmiddens. Ook bij de ruimtelijke afbakeningsprocessen van de stedelijke gebieden overheerst een zeer klassiek en voorbijgestreefd denkpatroon, nl. dat **open ruimten en groengebieden dienen om zo snel mogelijk ontwikkeld te worden als ideale locatie voor nieuwe grootschalige bedrijventerreinen en nieuwe ontsluitingen**.' Dit wat lange citaat komt uit een extra editie van 'Natuur en Landschap' van februari 2008, periodiek van de regionale vereniging Natuurpunt Oost-Brabant.

Begin dit jaar is het 'Natuurrapport 2007' uitgegeven. Dit lijvige rapport (ditmaal 335 blz.) geeft via heel wat cijfermateriaal de toestand weer van de natuur in Vlaanderen en wordt tweejaarlijks opgesteld door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek' (INBO). Het is een beleidsinstrument in eerste instantie bedoeld voor de overheid. Ook ditmaal zijn de conclusies van het rapport weinig hoopgevend: hier en daar wordt een klein succes geboekt. Zo gaat op nogal wat plaatsen de waterkwaliteit vooruit. 'Vooruit' wil in dit geval zeggen: van 'zeer slechte' naar 'slechte tot matige kwaliteit'. Ook daar zijn we, ondanks vooruitgang, nog ver verwijderd van de Europese waternorm die Vlaanderen tegen 2015 moet halen.

Op het vlak van biodiversiteit, de verscheidenheid aan planten en dieren, blijft Vlaanderen achteruit gaan. Deze achteruitgang is te wijten aan de uitstoot van stikstof en fosfor én de **versnippering van hun leefgebieden**. Tussen 1994 en 2006, op amper 12 jaar tijd, nam de bebouwde oppervlakte in Vlaanderen toe met 39.800 ha, dit is 2,9% van de totale oppervlakte! Bovendien is de Vlaamse landbouw de voorbije decennia geëvolueerd tot de meest productieve, maar ook de meest natuur arme van Europa. Verstedelijking, nieuwe bedrijventerreinen en intensivering van de landbouw zorgen ervoor dat de leefgebieden van planten en dieren steeds meer geïsoleerd geraken.

Het 'Natuurapport 2007' merkt op dat juist om deze verstoring in te perken de uitbouw van bovenvermeld VEN en natuurverwevingsgebied voorzien is. Van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) is nog altijd maar 70% afgebakend (overwegend gebieden die al een groene bestemming hebben op het gewestplan). Wat de natuurverwevingsgebieden betreft staan we nog nergens: amper 1.000 ha afgebakend (dit is 0,7%!). Dramatisch is ook dat tussen 2003 en 2007 nauwelijks nog vooruitgang geboekt is op het vlak van deze afbakeningen. Het recente 'Natuurrapport' concludeert dan ook dat om de Vlaamse en Europese doelstellingen te halen (o.m. een halt toeroepen aan de achteruitgang van de biodiversiteit) de inspanningen moeten opgedreven worden!

Het 'Natuurrappport' onderstreept daarom dat '*buiten de voldoende grote natuurgebieden een basisnatuurkwaliteit gegarandeerd moet worden om verschuivingen van populaties toe te laten* …Het Vlaamse beleid op vlak van ruimte, natuur, bos, water en landbouw dient dan ook het VEN samen met de natuurverwevings- en natuurverbindingsgebieden optimaal te realiseren'.

De Hobokense Polder een 'natuureiland' dat een 'groene Petroleum Zuid' nodig heeft om te overleven!

De Hobokense Polder is een erg geisoleerd natuurgebied. Het wordt aan de zuid- en westzijde omgeven door bebouwing, aan de noordzijde door de Schelde en aan de noordoostzijde door Petroleum Zuid. Enkel via de Schelde en Petroleum Zuid is een natuurverbinding mogelijk en kunnen dieren en planten zich verplaatsen. Dat laatste is van essentieel belang, omdat uit onderzoek blijkt dat de soortenrijkdom altijd groter is in voldoende grote natuurgebieden, vooral als ze verbonden zijn met andere natuurgebieden. Hoe groter een populatie van een soort is, hoe meer genetische uitwisseling er is, hoe stabieler en levensvatbaarder deze populaties ook worden. Te kleine gebieden of gebieden waar uitwisseling tussen populaties niet mogelijk is leiden tot verarming en mogelijk zelfs tot uitsterven van de lokale populatie.

De natuurverbinding langs de Schelde is beperkt van inhoud. Dit komt omdat er in de buurt van de Polder langs de Schelde geen noemens-

waardige buitendijkse gebieden zijn, maar vooral kaden, industrieterreinen e.d. De Schelde kan dan ook enkel als verbinding dienen voor vogels en sommige aan water gebonden organismen.

Petroleum Zuid is dan ook de enige verbinding over land die mogelijk blijft en die functioneel kan zijn voor zaadverspreiding van planten, voor vliegende insecten en voor zoogdieren. Via Petroleum Zuid en de bermen van de ring rond Antwerpen bestaat een natuurverbinding langs de Wolvenberg tot aan de Schijnvallei. Deze verbinding is momenteel verre van ideaal, omdat ze her en der gehinderd wordt door op- en afritten en wegen. Enkel de spoorwegberm vormt een continue verbinding tussen Petroleum Zuid en Berchem. Op termijn zou het interessant zijn dat natuurtechnische ingrepen deze verbinding verbeteren.

Het allerbelangrijkste is echter dat Petroleum Zuid voldoende groen blijft om deze absoluut noodzakelijke verbinding in stand te houden. De realisatie van een bedrijventerrein en/of een voetbalstadion op de locatie van Petroleum Zuid, **waarbij de groene verbinding beperkt zou worden tot 15 hectare moet door iedereen die bekommerd is om het voortbestaan van de Hobokense Polder en van natuur in de Antwerpse agglomeratie met alle mogelijke middelen bestreden worden!** Wij merken op dat het huidige gewestplan een groene bestemming voorziet voor bijna 70 hectare en dat ruim de helft van deze oppervlakte momenteel een spontane, vrij gevarieerde begroeiing heeft. **Realisatie van bovenvermelde, ongewijzigde plannen betekent dan ook de doodsteek voor de ENIGE natuurverbinding die de Hobokense Polder kan hebben!**

Bovendien volstaat het niet een voldoende grote natuurverbinding te hebben. Ook kwalitatief moet deze aan bepaalde eisen voldoen, dat wil zeggen optimale mogelijkheden bieden aan planten en dieren om zich te verplaatsen. Het volstaat dus niet dat deze verbinding 'groen' oogt. Aan een 'gladgeschoren gazon' hebben planten en dieren weinig! Er moeten voldoende bloeiende inheemse planten, struiken en een gevarieerde vegetatie aanwezig zijn.

Soms kan herhalen geen kwaad. Daarom besluiten we met wat we in ons april-nummer over Petroleum Zuid al geschreven hebben: '… (er) amper nog 15 hectare groen voorzien is, een schaamlapje, waardoor het Antwerpse stadsbestuur illustreert dat *ze nog nooit gehoord hebben van klimaatopwarming en van de dringende noodzaak om versnippering van groengebieden tegen te gaan, te ijveren voor het absolute behoud van open ruimte en van de noodzaak om hoe dan ook natuurverbindingsgebieden te creëren.*' Hopelijk hebben alle beleidsniveaus intussen bovenvermeld 'Natuurrapport 2007' ernstig doorgenomen en wordt dit weerspiegeld in de definitieve beleidskeuzen rond Petroleum Zuid.

Beleidskwesties in onze afdeling bespreken en ook daadwerkelijk acties opstarten is een belangrijke pijler in onze werking.
Frans Thys is al jarenlang de trekker van beleidszaken. maar hij heeft hiervoor HULP nodig.
Hierbij dan ook een dringende oproep om mee van gedachten te willen wisselen ivm beleid.
Een vergadering is gepland op **woensdag 8 oktober om 20 u bij Frans Thys**, Albert Einsteinlaan 22 2660 Hoboken
Tel. 03/830 20 51

Recupereer uw lidgeld !

De eindejaarsperiode is traditioneel ook de periode van vernieuwing van lidgelden. Veel mensen stellen zich hierbij de vraag of ze niet moeten bezuinigen. Zouden ze het lidgeld nog wel betalen? Onze actieve werking bewijst dat uw lidgeld geen verloren uitgave is. Maar weet u dat u gemakkelijk uw lidgeld kan recupereren? Vertoon van uw lidkaart geeft u immers recht op korting in verschillende winkels:

- **Natuurpunt Winkel Turnhout,** Graatakker 11, Turnhout: boeken en optiek 10 % ledenkorting
- **Natuurpunt Winkel Ekeren** (lokaal verkooppunt) Steenstraat 25, 2180 Ekeren: beperkt gamma Natuurpunt Winkel, optiek enkel op afspraak, 10 % ledenkorting
- **Sights of Nature,** Pieter de Coninclaan 108 in 8200 St-Andries Brugge, 050-31 50 01, son@deputter.com. Fungeert als Natuurpunt-optiekshop, waar leden terecht kunnen voor deskundig advies bij aankopen van verrekijkers, telescopen en statieven. Op vertoon van uw lidkaart krijgt u tien procent korting!
- **Schoenen Torfs**, TIR Shopping Center, Sint-Bernardsesteenweg 320 Antwerpen. Als lid van Natuurpunt krijgt u vanaf nu 10% onmiddellijke korting bij de aankoop van nieuwe schoenen van Torfs! De voorwaarde is dat u een paar oude schoenen meebrengt. Uw oude schoenen gaan dus niet op de afvalberg, maar krijgen een herstelbeurt en een nieuw leven. De totale opbrengst van de actie schenkt de winkel aan Natuurpunt voor de aankoop en het beheer van natuurgebieden in uw buurt!
- **AS Adventure Outdoor en Action**, Boomsesteenweg 666, Wilrijk: buitensport- en kampeerbenodigdheden: 5 % korting.
- **Tony Mertens,** Boomsesteenweg 627, Wilrijk: 10 euro korting bij de aankoop van Naturam-verf van 50 euro
- **Optiek Van Grootven**, Kapellestraat 20, Aartselaar: verrekijkers, telescopen: 10 % korting (5 % op dure merken Swarovski, Zeiss, Leica)

Vergeet dus zeker uw lidkaart niet als u gaat winkelen. Waarschijnlijk zijn veel meer handelszaken bereid tot het geven van kortingen. Leg uw lidkaart voor en vraag het hen. Laat het ons weten. Het zal ook andere leden interesseren.

De Hobokense Polder
Wie waren en zijn onze voorzitters ?

In Polder.blad van juli kon je al lezen hoe ons aller Frans Thys medewerker werd bij WHOP en wat zijn drijfveren waren.
In dit nummer verneem je wat de sterkte was van de WHOP. En uiteraard kent elke werking wel eens tegenslagen, maar ook zoveel mooie momenten die vrijwilligers het broodnodige duwtje geven om de natuurkar te blijven duwen.
Noot van de redactie:
Frans sluit zijn verhaal met het uiten van zijn blijdschap dat hij nu nog steeds een bijdrage kan leveren aan het natuurbehoud in onze regio.
Dit is heel bescheiden gezegd. Als afdelingsbestuur kunnen we over Frans enkel in superlatieven spreken. Frans is de man die zich nog steeds de moeilijke, maar zo belangrijke materie van natuurbeleid ter harte neemt! Frans is ook de man die op een gedreven wijze aangename tochten voor onze leden en symphatisanten voorbereidt en begeleidt. Frans zet zich in voor het klimaat en voor sensibilisering van mensen hieromtrent.
Maar vooral: Frans is een fijne VRIEND! Bedankt, Frans, hopelijk blijf jij nog heel lang gemotiveerd om in onze energieke ploeg mee te draaien.

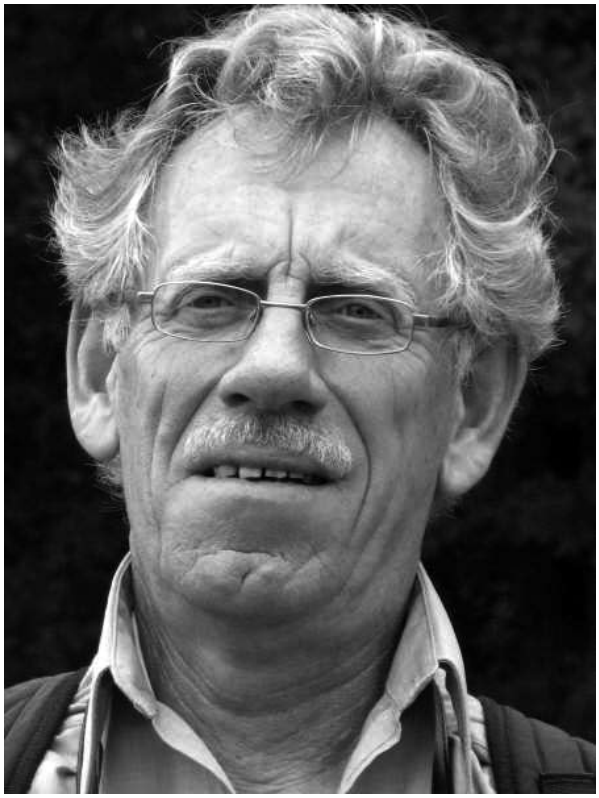

De verscheidenheid en rijkdom van WHOP

Zoals Marc al aangeduid heeft was die Werkgroep iets speciaals: mensen van allerlei pluimage, het gevoel aan iets speciaal mee te werken, het gaf vleugels. Ik voelde me er ook direct thuis en juist die dingen die me op het lijf geschreven waren kon ik meteen invullen: een tijdschrift volpennen en uitgeven, persteksten maken, mensen motiveren om aan zoiets als het behouden van een stuk natuur mee te werken. Snel leerde je ook hoe je met politici moest omgaan, t.t.z. vooral op je stuk staan, kritisch zijn en je niet in de hoek laten drummen. Maar ook dat is iets wat in mijn genen zit. Zo lang je mij maar niet inschakelde voor beheer of de handen uit de mouwen steken; gelukkig had de WHOP ook daar heel wat vrijwilligers voor. Vooral in die beginjaren was dat een ongelooflijk iets, te ervaren hoeveel mensen je wel wilden steunen.

Van langsom meer groeide het maatschappelijke draagvlak voor het behoud van de Hobokense Polder. Het was het resultaat van een jarenlange inzet van velen, iets waaraan ik een flink stuk heb mogen meehelpen. Het grootste succes was wel in 1989 het ophalen van meer dan 7.000 handtekeningen in Hoboken (op 6 weken tijd) én het verzamelen van 55.000 handtekeningen doorheen Vlaanderen, beiden pleitend voor het volledige behoud van de Hobokense Polder als natuurgebied, en dat in een tijd dat er nog geen Internet bestond. In de plaats daarvan schuimde ‘onze ploeg’ de antirakettenbetogingen af. Die ploeg ging ook op toeristische hoogdagen aan de toegang van de Zoo staan om duizenden handtekeningen te verzamelen. Al degenen die meegereisd zijn naar Brussel, waaronder heel wat WHOP-ers verkleed als ‘blauwborst’, om die 55.000 handtekeningen aan de minister te geven, zullen zich dat blijven herinneren als iets heel speciaal. Juist de kracht van het getal, het maatschappelijke draagvlak, heeft gemaakt dat vandaag de Hobokense Polder daar nog steeds ligt als natuurgebied. Een knap stuk natuur dat op een niet te overtreffen manier bewaard gebleven is.

Tegenslagen en anekdotes

Natuurlijk hadden we ook al eens tegenslagen. Legendarisch, zeker in die beginjaren, was dat het haast altijd een hondenweer was als we iets van een betoging of een of andere straatactiviteit organiseerden. ‘De Groene Ommegang voor Ieders Belang’ was daar een voorbeeld van (zie de foto bij het artikel van Marc). Regen en tegenslagen maakten de meeste van ons nog meer gemotiveerd. Met kritiek moest je omkunnen: het ging soms hard tegen hard. Ik herinner me nog hoe Pol en mezelf in een plaatselijk krantje omschreven werden als ‘groene jongens, groen … tot achter hun oren’! Vooral Pol heeft men meer dan eens op een ongelooflijk laffe manier aangepakt.

In de beginjaren, toen Hoboken nog Hoboken was, waren er ook enkele legendarische gemeenteraden. Raden waar de meerderheid voor het onverkort uitvoeren van het volledige Polderstadproject was. Op de allereerste bijeenkomst met enkele dorpspolitici bonkte Wijninckx nog krachtig op tafel uitroepend 'there is no point of return'! Raden waarvan een kleine minderheid aan onze kant stond en het soms talrijk opgekomen publiek zich ook al eens roerde. Een van die gemeenteraden was degene waarop de derde fase van Polderstad goedgekeurd is. Ditmaal was de gehele oppositie, inclusief de CVP tegen, en waren twee leden van de meerderheid diplomatisch afwezig. Eén daarvan, later schepen in Antwerpen, moest opgetrommeld worden om dit punt gestemd te krijgen. Een verloren zaak dachten enkele pessimisten bij ons, maar dat bleek niet zo. Fase 3 is wel gestemd, maar er is nooit iets van uitgevoerd!

Persoonlijk had ik ook de tegenslag dat ik rond 1985 ongewild van werkgever veranderde. Mijn werkgever verkocht zijn zaak aan een dochter van … de groep I, de promotor achter het Polderstadprojekt. Ander halfjaar later stond ik op straat. Of er toen politieke invloed uitgeoefend is, is altijd onduidelijk gebleven. Het kan, maar als dat zo was heb ik op mijn manier revanche genomen.

Leuke dingen beleefde je uiteraard ook bij de Werkgroep. Tijdens de 'Groene Ommegang' was er een optreden van Will Ferdy, op een stomme manier tot stand gekomen. Enkele weken vroeger stond ik aan de GB van de Steynstraat handtekeningen te verzamelen voor ik weet niet meer welke actie van de WHOP. Er komen daar twee heren buiten die na wat uitleg bereid blijken te tekenen. Dan zie ik dat een van die twee Will Ferdy is: 'ai, ik had je niet herkend'. 's Avonds denk ik: stom, ik had die man moeten vragen of hij tijdens onze 'Ommegang' geen liedjes wou zingen. Heb hem dan maar getelefoneerd, je weet maar nooit en … prijs. Een aimabele man!

Lid heb ik hem niet gemaakt. Dré Driesen zou dat wel gedaan hebben. Ik herinner me nog dat onze toenmalige penningmeester Paul Caeyenberghs op een zonnige dag eens een tuinfeestje gaf voor de kern in zijn buitenverblijf in Grobbendonk. Zegt Paul tegen Dré: weet je dat hiernaast Herman Van Springel woont. Enige tijd later zien we daar toch wel Herman Van Springel verschijnen in gezelschap van André! Herman is toch enige jaren WHOP-lid gebleven …

Een andere anekdote: op een paddenoverzetavond, waarop haast geen dieren te bespeuren vielen, stond ik in het donker aan het einde van de Scheldelei samen met wijlen Marcel Wenselaers, beiden gewapend met een emmer en een zaklamp. We stonden rustig te keuvelen … als daar ineens een politiecombi stopt. Ha heren, wat staan jullie hier te doen. Tja, 's avonds in het donker, twee allicht obscure figuren met een zaklamp … we hebben het moeten uitleggen! Maar zoals zo dikwijls viel het mee: we werden geloofd en konden nog wat info geven over padden. Voorlichting aan onze ordehandhavers!

Tussen haakjes, er zijn ons, dat kan haast niet anders, op die dertig jaar tijd toch al wel verschillende mensen ontvallen die ook hun rol gespeeld hebben in dat behoud. Naast Marcel denk ik dan aan John Mebis, aan Henri Rylant en aan Armand Heymans, waarbij ik zeker nog mensen vergeet.

Ongetwijfeld hebben velen van ons leuke herinneringen aan 30 jaar streven en beleven van Hoboken Polder. Ik ben in alle geval blij dat ik na zovele jaren toch nog altijd een bijdrage lever aan iets waarvan je kunt zeggen 'ik heb mede een steen verlegd in de rivier'.

Frans Thys

Vlinderdag in de Hobokense Polder
Zondag 29 juni 2008
Leiding:Jeannine Nielandt en Sylvia Van den Broeck
Aantal deelnemers: ca 150
Aantal GEDREVEN medewerkers: ca 20

Bloemetjes oh zo schoon
Vlindertjes oh zo broos

Na een intense periode van voorbereiding: vergaderen, knutselen, uitwandelen, ... en blij zijn met de massaal binnenstromende inschrijvingen, kon enkel het weer nog spelbreker worden.

Maar we hadden echt wel alles mee! De eerste vakantiezondag was een stralende zonnedag: de polder oogde schitterend, de samenwerking tussen de medewerkers was prima, de deelnemers genoten en hadden achteraf lovende woorden.
En als we de tientallen vrolijke kindersnoetjes bekeken, ... dan weten we waarvoor we het deden!
Op deze blz. enkele van de tientallen wensen die deelnemers aan de wensboom hingen.
Aan iedereen die bijgedragen heeft om deze topdag in onze werking te realiseren: hartelijk dank!
Maar naast die dank een dikke proficiat aan onze ijverige Polderdames: Jeannine en Sylvia!

Peter Pan (alias Wout Janssens) en stralend elfjeTinkerbel (alias Charlotte Van Langenhove) brengen met veel overtuiging hun rol.

Het bos zuivert de lucht
Wij wonen ervan op een zucht
Hou het proper en rein
Dat vinden de diertjes fijn

Van Jens met kusjes voor de diertjes

Jeannine en Sylvia, de "leading ladies", dolgelukkig om de succesvolle dag.

Ik wens dat de dieren
en de planten gelukkig
samen kunnen zijn

Ik wens dat de natuur braaf is
voor de mensen en de mensen
voor de natuur

Dat deze polder nog zeer lang
mag blijven bestaan

Ik wens dat ik de bloemenkindjes eens mag zien !

Onze stralende fee Chris vertelt uit haar vlinderboek

Wim geeft vlinderinfo aan de deelnemers

Demerbroeken en Langdonken
Zondag 10 augustus 2008
Gidsen: Frans Thys en Benny Van Dyck
Aantal deelnemers: 16
Verslag: Wout Janssens

Na een vlotte rit van Hoboken naar Zichem verzamelen wij daar aan het station. Iedereen trekt zijn laarzen aan want wij gaan stappen door een nat natuurgebied.
Enkelen hebben er geen bij en zullen natte voetjes krijgen ! Eigen schuld,dikke bult !
In de struiken bij het station toont Frans ons de vuurwants; de volledig rode zijn de jonge, die met de zwarte stippen zijn ouder. Bij warm weer kunnen er duizenden zijn. Zij zijn verzot op de bladeren van de lindeboom.
Het regent oude wijven en Frans gaat op stap met 13 kleurige waterjuffers en achterop drie sukkelaars die héél de dag het luidruchtige getetter van deze vrouwengilde zullen moeten aanhoren !
Wij volgen de wandeling met het rode driehoekje langs de Demer. De Demervallei wordt doorkruist door vele grachten, het is een héél vochtig gebied vandaar de naam Demerbroeken. 106 ha worden beheerd door het Vlaamse gewest, aan de overzijde van de spoorweg beheert Natuurpunt 125 ha. Vroeger waren hier kloosterbeemden en hooilanden. Langs de oever van de Demer staat veel reuzenbalsemien, een exoot die erg woekert en hier eigenlijk niet thuishoort. Het boerenwormkruid kleurt de oevers mooi geel en wij hebben een prachtig zicht op de 16de eeuwse gotische kerktoren van Zichem. Doordat in het verleden de rivier werd rechtgetrokken om scheepvaart mogelijk te maken, wordt nu het water te snel afgevoerd. Het lagere waterpeil zorgt voor een verruiging van het landschap, vandaar heel wat brandnetel. Een groene specht laat van zich horen en langs het pad vinden wij kompassla en gewone raket, eetbare planten, grote kaardenbol, bitterzoet, brede wespenorchis, en ... rijpe vlierbessen waar we lekker van smullen. Een afgesneden meander van de Demer biedt een idyllisch zicht, ideale biotoop voor salamanders en kikkers.
Frans geeft ons een deskundige uitleg over de Diestiaenheuvels terwijl de nieuwsgierige koeien en hun stier geboeid meeluisteren ! Ondertussen zoeven de mountainbikers ons voorbij in een hels tempo.
Aan de andere kant van de spoorweg op een mooi stukje maaiveld vinden we het driekleurig viooltje en het rapunzelklokje. Op een wegsplit-

sing staan zo maar even 5 (!) infoborden van Natuurpunt, een beetje te veel van het goede. Een grote kudde fotogenieke Galloways met schattige kalfjes en ponypaardjes zorgen hier voor graasbeheer en er valt dan ook hele mooie flora te ontdekken zoals wilde bertram, duizendguldenkruid, reukloze kamille, muskuskaasjeskruid, moerasandoorn en bijvoet (een plantje dat vroeger in wandelschoenen werd gestopt om vermoeide voeten tegen te gaan, vooral door soldaten). Langs het zijriviertje de Hulpe, waar het wandelpad ook een waterloop geworden is door de overvloedige regen,

vinden we o.a. watermuur, grasmuur, engelwortel en veldlathyrus. René hoort het geluid van de waterral in het riet en wij luisteren mee “kip.. kip..kip”. Enkele ongelaarsde dames willen hun voetjes niet nat maken en laten zich dan ook gewillig helpen door twee dappere mannen die hen als ware St.Christoffels optillen en naar drogere oorden transporteren. Wie zegt er eigenlijk dat wij mannen het zwakke geslacht zijn, als het er op aan komt kunnen de vrouwtjes niet zonder ons….!
René spot met zijn krachtige swarovski verrekijker enkele boomvalkjes die lustig tiaja, tiaja, tiaja ho zingen … (zeker supporters van Tia Hellebaut, onze enige hoop op goud tijdens de olympische spelen).

Ondertussen is het middag en gaan we eten in een cafeetje aan het station van Testelt en drinken een lekker biertje …

’s Namiddags hebben we afspraak met Benny Van Dyck bij de schuur van Natuurpunt in Herselt. Hij is de conservator van het natuurgebied de Langdonken, nu 180 ha groot, maar Natuurpunt probeert nog meer terrein te verwerven. Benny geeft ons eerst een korte uitleg over het gebied en de bodemsamenstelling, vooral bestaande uit een zand-leem combinatie. Het streefdoel van Natuurpunt is tot minstens 50% open terrein te komen en zo zeldzame biotopen te bewaren; om die reden wordt bos en houtopslag gekapt (vooral den en Amerikaanse eik) en dit kan niet altijd op begrip rekenen.
Op de afgegraven gronden rond de vroegere boerderij ontstond een heischraal grasland met droge stukken waar dopheide en struikheide weelderig groeien en lager gelegen natte plekjes waar we mooie plantjes vinden: pilvaren, waterpostelein, moeraswolfsklauw, wolfspoot. Over de waterplasjes dansen de libellen in de zon. We volgen Benny als een kudde volgzame schapen door het gevarieerde landschap met afwisselend stukjes bos en open terrein. Het vraagt heel wat beheerswerk om deze biotopen te bewaren. Wij worden ook aangemaand om onderweg jonge opschietende berkjes te wieden. Waar vroeger een dennenbos was, groeien nu prachtige varens. De bodem plaggen hoort ook bij het beheer; alle afgegraven grond moet worden afgevoerd.

In een moerassig stukje mag de natuur zijn gang en bij een omgevallen boom poseert een verdwaalde para :-) Even verder wandelen we terug in open terrein en tot onze verbazing vinden we er massaal kleine zonnedauw ! Onze gids vindt een veenmol op onze weg, voor ons allen de eerste keer dat wij deze kever in levende lijve tegenkomen, een schitterende waarneming. We ontdekken nog twee zeldzame plantjes, moerashertshooi en kruipende moeraswegbree. Wauw ! tussen de struiken hangt een prachtige tijgerspin die een lekker hapje verorberde; van de libelle blijven alleen nog de vleugels over. We vervolgen onze weg langs een moerassig pad omringd door riet en brandnetel. Hier vinden we nog waterpeper (even proeven …) heidekartelblad, pijlkruid en klein springzaad. Het einde van onze wandeling is in zicht, we zagen een prachtig stukje natuur, resultaat van 5 jaar intensief beheerswerk.
We nemen nog even een kijkje in de schuur van de vroegere boerderij waar nu het beheersmateriaal van Natuurpunt staat; traktors, grasmaaiers, kettingzagen, allerlei gereedschap. En wat een orde ! Wie wil kan bij Benny nog een glaasje fruitsap krijgen. Een groep vermoeide Natuurpunters vertrekt vanaf hier naar huis, de overigen zoeken in Westerlo nog een leuke taverne met terras. Tafels worden bijeengeschoven en wij genieten van een lekkere warme maaltijd. Luc, onze oudste en moedigste Natuurpunter, vraagt een lekker glaasje koude melk en wij bestellen een streekbiertje,een wijntje,een bakje troost en een glaasje prik …
Daarna vertrekken wij vermoeid maar voldaan naar onze heimat. Het was een reuze dag !
Bedankt Frans, en allen die met ons hun uitgebreide kennis over plantjes, bloemetjes en beestjes wilden delen!

Fietstocht naar het Waasland
Zondag 31 augustus 2008
Leiding: Paul Van den Broecke en André Van Langenhove
Aantal deelnemers: ca 35
Kort sfeerverslag: Ria Thys

Station Hoboken Polder, 9.15 u ...
De moedige fietsers en fietsters stromen toe op deze warme morgen. Het belooft een tropisch hete dag te worden ...
André Driesen wuift ons uit en Ann en Ilona fietsen ook een klein eindje met ons mee. Aan de overzet Hoboken-Kruibeke staan nog enkelen ons op te wachten. We palmen de veerboot in en bereiken voor we het beseffen de andere oever.

Na enkele honderden meters is het ons al duidelijk dat Paul en André deze tocht vlekkeloos hebben voorbereid. De twee heren, voorzien van een veiligheidsvestje, loodsen de lange sliert doorheen het mooie Waasland. Met Franzke en Gilbert als ondersteunende seingevers kunnen we ons volkomen veilig voelen bij het oversteken van de enkele drukkere punten.
In Bazel wordt bij de eerste stop genoten van een tasje koffie (voor sommigen al direct een fikse pint).

We krijgen van Paul een foto in de handen gestopt van een plek die we onderweg moeten herkennen. De meest alerte man van ons gezelschap wordt Marnix. In de achterhoede horen we een kreet: ja, de boom van de foto is gevonden. Marnix staat te glunderen met zijn beloning (een fles wijn) in de handen.

Tijdens onze tocht doen we nog twee cafeetjes aan. De sfeer zit er goed in. De pintjes, gewone pilsjes, maar ook speciallekes als Ara-bier en nog grotere speciallekes als mojito worden met gemak binnengegoten.

We naderen Blokkersdijk. Daar wacht Luk ons op en geeft een duidelijke uitleg over het natuurgebied en maakt de vergelijking met onze eigen Hobokense Polder. We turen in twee groepen de waterplas af en kunnen enkele leuke waarnemingen doen: zwarte zwaan, krakeend, bergeend, wilde eend, aalscholver, dodaars, fuut, meerkoet, ...

Er volgt nog een korte rit om via de voetgangerstunnel weer op rechteroever te geraken en dan verder naar Hoboken station.

Paul, André, Franzke, Gilbert, jullie zijn niet alleen Goudklompjes in de Polder, jullie zijn ook goud waard bij het uitstippelen van een dag als die van vandaag.

Hartelijk dank en we hopen dat we volgend jaar weer met “die toffe jongens” op stap kunnen .

natuurpunt Hobokense Polder

België-Belgique
PB
HOBOKEN 1
BC 10585

P508712 - Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Hobokense Polder - oktober - november - december 2008 - jaargang 4 nr.13

Activiteitenkalender

Activiteiten, waar je je op voorhand moet voor inschrijven, zijn in vet gemarkeerd.

Za. 4 okt. **Trefdag in Leuven**

Wo. 8 okt. Beleidsvergadering bij Frans Thys, A. Einsteinlaan 22 Hoboken

Za. 11 okt. Natuurbeheer in de Hobokense Polder

Zo. 12 okt. Knutselen voor feestweekend

Wo. 15 okt. Bestuursvergadering in Zaal Moretus

WE 18/19 okt. Watervogeltellingen

WE 18/19 okt. GROOT FEESTWEEKEND

Zo. 2 nov. **Molsbroek Lokeren**

WE 8 - 11 nov. Lac du Der (volzet!)

Vr. 14 nov. Filmvertoning Earth in Zaal Extra Time!

WE 15/16 nov. Watervogeltellingen

Za. 15 nov. Dag van de Natuur: Natuurbeheer

Zo. 16 nov. Natuurwandeling in de Hobokense Polder

Wo. 19 nov. Bestuursvergadering in Zaal Moretus

Za. 22 nov. Behaag Natuurlijk: bedelingsdag

Za. 13 dec. Natuurbeheer in de Hobokense Polder

WE 13/14 dec. Watervogeltellingen

Za. 13 dec. Dia-avond: Marokko en afdelingsWE: Westhoek en Lac du Der in Extra Time!

Wo. 17 dec. Bestuursvergadering in Zaal Moretus

Elke week op woensdag natuurbeheer met de Goudklompjes van 9.30 u tot ca. 13.30 u
Voor info: contacteer André Van Langenhove, 03/288 00 81 of Gilbert Van de Velde, 03/825 12 75

Artikels voor het volgende Polder.blad - met verschijningsdatum 1 januari 2009 - dienen bij de redactie te zijn op **30 november 2008**
(zie colofon, blz. 2)

www.hobokensepolder.be

DISTRICT HOBOKEN

Met medewerking van het district Hoboken

AFZENDER en VU
Luk Smets
J.F.Kennedylaan 22
2630 Aartselaar
Afgiftekantoor 2660 Hoboken 1